

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΚΑΖΑΝΤΖΗ
Διδάκτορας και καθηγητού της Θεολογίας

2491

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΕΠΙΣΗΜΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Έγκριμένη από την Ίερά Σύνοδο

Αριθ. Έγκρ. 2030/24—8—1939

Έκδοσις νέα βελτιωμένη

Επιμελεία ΠΑΝ. Δ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΠΕΤΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α. Ε.
ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 9—ΑΘΗΝΑΙ

Πάν γνήσιον αντίτυπον ἔχει τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφήν ἑνὸς τῶν
συγγραφέων.

Παίρος

Ἡγιογράφος

1491

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ ΜΑΡΙΑ

Ἡ Γέννηση τῆς Θεοτόκου.

Σὲ μιὰ πόλη τῆς Γαλιλαίας, τὴ Ναζαρέτ, γεννήθηκε ἡ Παρθένος Μαρία ἀπὸ γονεῖς θεοφοβούμενους, τὸν Ἰωακείμ καὶ τὴν Ἄννα. Τὴ γέννησή της γιορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας στὶς 8 Σεπτεμβρίου.

Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου.

Ὅταν ἡ Παρθένος Μαρία γίνηκε τριῶν χρονῶν οἱ γονεῖς της τὴν πῆγαν στὸ Ναὸ τοῦ Θεοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὴν ἀφιέρωσαν στὸ Θεό. Ἐκεῖ ἔμεινε δώδεκα χρόνια λατρεύοντας τὸν Κύριο. Αὐτὴ τὴν ἀφιέρωση, ποὺ τὴ λέμε «Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου», γιορτάζει ἡ Ἐκκλησία στὶς 21 Νοεμβρίου.

Ὁ Εὐαγγελισμός.

Σὲ ἡλικία 15 χρονῶν γύρισε πάλι ἡ Παρθένος Μαρία στὴ Ναζαρέτ στὸ σπίτι της, ὅπου σὲ λίγο καιρὸ, οἱ γονεῖς της τὴν ἀρραβώνισαν μὲ ἓνα εὐσεβῆ ἄνθρωπο, τὸν ξυλουργὸ Ἰωσήφ. Τότε παρουσιάστηκε σ' αὐτὴ μιὰ μέρα ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ, σταλμένος ἀπὸ τὸ Θεό, καὶ τῆς εἶπε «Χαῖρε, κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί». Δηλαδή, «Χαῖρε, Μαρία, ποὺ ἔχεις τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί σου. Σὺ ἔχεις τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ πρὸ πολλῶν ἀπὸ ὅλες τὶς ἄλλες γυναῖκες». Μόλις ἄκουσε ἡ Μαρία αὐτὰ τὰ λόγια φοβήθηκε καὶ σκεπτόταν λίγη ὥρα γι' αὐτά. Ὁ ἄγγελος ὅμως γιὰ νὰ τῆς δώσῃ θάρρος τῆς εἶπε: «Μὴ φοβᾶσαι, Μαρία γιατί ἔχεις τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ. Ἐσὺ θὰ γεννήσῃς ἓνα γιό, ποὺ θὰ τὸν πῆς Ἰησοῦ. Γι' αὐτὸν θὰ σὲ καλοτυχίζουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ γιὸς τοῦ

Θεοῦ, πὺ θὰ σώσῃ τὸν κόσμον». Τότε ἡ Μαρία πῆρε θάρρος καὶ ρώτησε τὸν ἄγγελο, «πῶς θὰ γίνῃ αὐτό;» Ὁ ἄγγελος τῆς ἀποκρίθηκε: «Αὐτὸ θὰ γίνῃ μὲ τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὸ ἅγιο Πνεῦμα». Καὶ ἡ Μαρία εἶπε: «ἄς γίνῃ λοιπὸν τὸ θέ-

·Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

λημα τοῦ Θεοῦ, ἐγὼ εἶμαι μιὰ ταπεινὴ δούλη Του». Κι' ὁ ἄγγελος ἀμέσως ἔγινε ἄφαντος.

Ἡ Ἐκκλησία μας γιορτάζει αὐτὴ τὴν εὐχάριστη εἶδηση, ποῦ ἔφερε ὁ ἄγγελος στὴ Μαρία (γι' αὐτὸ καὶ τὴ λέμε: Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου), στὶς 25 Μαρτίου.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

Ἡ Γέννηση τοῦ Ἰωάννη.

Σὲ μιὰ μικρὴ πόλη τῆς Ἰουδαίας ζοῦσε ὁ ἱερέας Ζαχαρίας μὲ τὴ γυναίκα του Ἑλισάβετ. Ἦταν καὶ οἱ δυὸ πολὺ εὐσεβεῖς καὶ δίκαιοι καὶ γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς τοὺς ἀγαποῦσε. Εἶχαν ὅμως καὶ μιὰ στενοχώρια, ἦταν χωρὶς παιδιά καὶ γι' αὐτὸ μέρα νύχτα παρακαλοῦσαν τὸν Παντοδύναμο νὰ τοὺς χαρίσῃ ἓνα παιδάκι. Αὐτὸς ἄκουσε τὴν προσευχὴ τους καὶ μιὰ μέρα ποὺ ὁ Ζαχαρίας εἶχε πάει στὸ νυδ τῶν Ἱεροσολύμων γιὰ νὰ προσευχηθῆ γιὰ τὸ λαό, τοῦ παρουσιάστηκε ὁ

ἄγγελος Γαβριήλ. Ὁ Ζαχαρίας κρατώντας τὸ θυμιατὸ στὰ χέρια αὐμα εἶδε τὸν ἄγγελο φοβήθηκε. «Μὴ φοβᾶσαι, τοῦ εἶπε ἐκεῖνος, ἦρθα νὰ σοῦ πῶ, πὼς ἡ γυναῖκα σου θὰ γεννήσῃ ἓνα γιό, καὶ θὰ τὸν ὀνομάσετε *Ἰωάννη*». Ἐπειδὴ ὁμοῦ ὁ Ζαχαρίας δὲν πίστεψε, ὁ ἄγγελος τοῦ λέει πάλι: «Ἐγὼ εἶμαι ὁ Γαβριήλ, σταλυμένος ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ ἐπειδὴ δὲν πίστεψες στὰ λόγια μου θὰ μείνης ἀλαλος ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ γίνουν

Ὁ Ζαχαρίας γράφει στὸ πινακίδιο τὸ ὄνομα «Ἰωάννης»

αὐτὰ ποῦ, σοῦ εἶπα». Ὁ ἄγγελος ἀμέσως ἔγινεν ἄφαντος, ὁ δὲ Ζαχαρίας ἄφωνος γύρισε στὸ σπίτι του. Ὑστερα ἀπὸ ἐννιά μῆνες, γέννησε ἡ Ἐλισάβετ ἓνα γιό. Σὲ ὄχτῳ μέρες μαζεύτηκαν ὅλοι οἱ συγγενεῖς στὸ σπίτι τοῦ Ζαχαρία γιὰ νὰ δώσουν τὸ ὄνομα στὸ παιδί. Ὅλοι ἔλεγον πὼς ἔπρεπε νὰ τὸ ποῦν: Ζαχαρία, ἐνῶ ἡ μητέρα του ἔλεγε Ἰωάννη. Τότε ρώτησαν καὶ τὸν πατέρα. Ἐκεῖνος μὴ μπορῶντας νὰ μιλήσῃ, μὲ νεύματα ζήτησε μιὰ πλάκα κι' ἔγραψε ἀπάνω: *Ἰωάννης*. Ἀμέσως λύθηκε ἡ γλῶσσα του κι' ἄρχισε νὰ δοξάζῃ καὶ εὐχαριστῇ τὸν Θεό.

Ὁ Ἰωάννης] γεννήθηκε ἕξι μῆνες πρὶν ἀπὸ τὸ Χριστό.

Τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννη.

Ὄταν ὁ Ἰωάννης γίνηκε 30 χρονῶν πῆγε στὴν ἔρημο τῆς Ἰουδαίας κοντὰ στὸν Ἰορδάνη ποταμὸ κι' ἄρχισε νὰ συμβουλευῆ τοὺς ἀνθρώπους, νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ γίνουν καλοὶ. Ὅσοι μετανοοῦσαν γιὰ τὶς ἁμαρτίες τους, τοὺς ἐβά-

Ὁ Ἰωάννης κηρύττει εἰς τὴν ἔρημον.

φτιζε στὸν ποταμὸ καὶ τοὺς ἔλεγε πὼς σὲ λίγο θὰ παρουσια-
στῆ ὁ Σωτῆρας ποὺ θὰ σώσῃ τὸν κόσμον. Ὁ Ἰωάννης εἶχε
γιὰ φόρεμα δέρμα ἀπὸ γαμῆλα, στὴ μέση του εἶχε μιὰ πέ-
τσινη ζώνη, ἔτρωγε δὲ ἀκρίδες καὶ ἄγριο μέλι. Τὸν Ἰωάννη
ὀνομάζομε: Προδρόμο, γιατί αὐτὸς ἦταν μπροστὰ στὸ δρόμο

τοῦ Χριστοῦ καὶ προετοίμασε τοὺς ἀνθρώπους γι' αὐτόν. Τὸν λένε καὶ Βαφτιστὴ, γιατί αὐτὸς ἀξιώθηκε νὰ τὸν βαφτίσῃ.

Θάνατος τοῦ Ἰωάννη.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη βασιλιάς τῆς Γαλιλαίας ἦταν ὁ Ἡρώδης Ἀντίπας, ἓνας κακὸς ἄνθρωπος. Αὐτὸς μιὰ μέρα ἀρπάξε τὴ γυναίκα τοῦ ἀδερφοῦ του, τὴν Ἡρωδιάδα, καὶ τὴν ἔκανε γυναίκα του. Ἄμα τὸ ἔμαθε ὁ Ἰωάννης ἀμέσως πῆγε σ' αὐτόν καὶ μὲ μεγάλο θάρρος τοῦ εἶπε: «Δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ἔχῃς τὴ γυναίκα τοῦ ἀδελφοῦ σου». Γι' αὐτὸ ὁ Ἡρώδης θύμωσε καὶ ἔβαλε τὸν Ἰωάννη στὴ φυλακὴ. Ἡ Ἡρωδιάδα ὁμως ζητοῦσε εὐκαιρία νὰ τὸν ἐκδικηθῇ καὶ νὰ τοῦ κλείσῃ γιὰ πάντα τὸ στόμα του. Καὶ κάποτε τὸ πέτυχε. Μιὰ μέρα, ποῦ ὁ Ἡρώδης γιορτάζε νὰ γενέθλιά του, εἶχε στὸ παλάτι του πολλοὺς καλεσμένους. Ὑστερα ἀπὸ τὸ φαγητὸ καὶ τὸ πιοτὸ ἄρχισε ἡ διασκέδαση κι' ὁ χορὸς. Πολὺ ὥραϊα ὁμως χόρευε ἡ Σαλώμη, ἡ κόρη τῆς Ἡρωδιάδας, τόσο ὥραϊα, ποῦ ὁ Ἡρώδης προστά σὲ ἄλλους τῆς ὑποσχέθηκε μὲ ὄρκο ὅ,τι κι' ἂν ζητοῦσε. Τότε ἡ Σαλώμη ἀφοῦ συμβουλευτήκε τὴ μητέρα της, εἶπε: Βασιλιά, σοῦ ζητῶ μόνο ἓνα δῶρο, τὴν κεφαλὴ τοῦ Ἰωάννη. Ὁ Ἡρώδης ἂν καὶ λυπήθηκε πολὺ, δὲν μποροῦσε πιά νὰ κάνῃ διαφορετικά. Ἔστειλε ἀμέσως στὴ φυλακὴ καὶ ἔκοψαν τὸ κεφάλι τοῦ βαφτιστῆ, τὸ ἔβαλαν σὲ μιὰ πιατέλα καὶ τὸ παράδωσαν στὴ Σαλώμη. Αὐτὴ δὲ τὸ ἔφερε στὴ μητέρα της. Ἄμα ἔμαθαν τὸ θάνατο τοῦ Ἰωάννη οἱ μαθητὲς του, ἤρθαν στὴ φυλακὴ, πῆραν τὸ σῶμα του καὶ τὸ ἔθαψαν.

Τὴν ἀποκεφάλιση τοῦ Ἰωάννη γιορτάζει ἡ Ἐκκλησία στὶς 29 Αὐγούστου.

Ἡ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ.

Ὅταν αὐτοκράτορας στὴ Ρώμη ἦταν ὁ Αὐγουστος, ὄλος σχεδὸν ὁ κόσμος ἦταν δουλωμένος στοὺς Ρωμαίους. Αὐτὸς, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ μάθῃ πόσος λαὸς ἦταν σ' ὄλο του τὸ κράτος, διέταξε νὰ γίνῃ παντοῦ μιὰ ἀπογραφή, δηλαδὴ ἔπρεπε

κάθε ἄνθρωπος νὰ γραφῆ σ' ἓνα κατάλογο στὴν ἰδιαίτερῃ του πατρίδα. Γι' αὐτὸ λοιπὸν κι' ὁ Ἰωσήφ πήρε τὴ Μαρία καὶ πῆγαν ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ, ποὺ κατοικοῦσαν, στὴ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, στὴν ἰδιαίτερη πατρίδα τους, γιὰ νὰ γραφτοῦν. Ἐπειδὴ ὁμοῦ εἶχε μαζευτεῖ πολὺς κόσμος, δὲν βρῆκαν μέρος νὰ μείνουν, γι' αὐτὸ πῆγαν ἐκεῖ κοντὰ σ' ἓνα σπήλαιο. Τὴ νύχτα ὁμοῦ ἐκείνη ἦρθε ἡ ὥρα κι' ἐγέννησε ἡ Μαρία τὸν Ἰησοῦ· ἔπειτα τὸν ἐσπαργάνωσε καὶ τὸν ἔβαλε μέσα στὸ παχνί, ὅπου ἐτρογαν τὰ ζῶα. Ἐξω ὁμοῦ στὰ χωράφια, ὄχι πολὺ

Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ.

μακριὰ ἀπὸ τὸ σπήλαιο, βρῖσκονταν μερικοὶ βοσκοί, ποὺ φύλαγαν τὰ πρόβατά τους. Ἐξαφνα βλέπουν μιὰ μεγάλη λύμψη στὸν οὐρανὸ καὶ φοβήθηκαν. Σὰ λίγο ξεχωρίζουν ἓνα πολὺ ὠραῖο ἄγγελο, ποὺ τοὺς λέγει : «Δὲν πρέπει νὰ φοβάσθε. Σὰς φέρνω μιὰ καλὴ ἀγγελία. Σήμερα γεννήθηκε ὁ Σωτῆρας. Πηγαίνατε ἐκεῖ στὸ σπήλαιο καὶ θὰ τὸν βρῆτε στὸ παχνὶ τῶν ζῶων». Ὑστερα ἀπὸ τὸν ἄγγελο παρουσιάστηκαν πάρα πολλοὶ ἄλλοι ἄγγελοι, ποὺ ἔψελναν : «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Δηλαδή, Ἄς εἶναι δόξα στὸ Θεό, ποὺ εἶναι στὸν Οὐρανό, ἄς εἶναι εἰρήνη στὴ γῆ καὶ ἄς εἶναι στους ἀνθρώπους ἡ χάρη καὶ ἡ σωτηρία τοῦ Θεοῦ». Ὅταν ὕστερα ἀπὸ τὴν ὠραία αὐτὴ ψαλμοῦδία οἱ ἄγγελοι γύρισαν στὸν οὐρανό, οἱ βοσκοὶ ἔτρεξαν νὰ βροῦν τὸ

ἄγιο παιδάκι, πού εἶχε γεννηθῆ. Μὲ πολλή χαρὰ τὸ βρῆκαν καὶ μὲ σεβασμὸ τὸ προσκύνησαν κι' ἔπειτα ἤρθαν εὐτυχισμένοι στὰ πρόβατά τους.

Τῆ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ μας γιορτάζουμε στίς 25 Δεκεμβρίου, καὶ ψάλλουμε ἕνα ἀρχαῖο ὕμνο, αὐτόν : « Ἡ γέννησίς σου Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως. Ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο σὲ προσκυνεῖν τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης καὶ σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους ἀνατολήν, Κύριε δόξα σοι ». Δηλαδή, « Ἡ γέννησή σου, Χριστέ ὁ Θεὸς μας ἐφάνερωσε εἰς τὸν κόσμον τὴν ἀλήθεια. Γιατὶ αὐτὴ τὴν ἡμέρα κι' ἐκεῖνοι πού λάτρευαν τὰ ἄστρα (δηλαδή οἱ μάγοι) ἔμαθαν ἀπὸ ἕνα ἄστρο νὰ προσκυνοῦν ἑσένα τὸν Ἥλιο τῆς δικαιοσύνης καὶ τὸ φῶς πού ἤρθε ἀπὸ τὸν οὐρανὸν Κύριε, νὰ εἶσαι δοξασμένος.

Ἡ Περιτομὴ τοῦ Χριστοῦ.

Σὲ ὀχτὼ ἡμέρες ὕστερα ἀπὸ τὴ γέννηση ἔδωκαν στὸ μικρὸ παιδάκι τὸ ὄνομά του. Τὸ εἶπαν Ἰησοῦ. Αὐτὸ τὸ γιορτάζουμε τὴν 1η Ἰανουαρίου.

Ἡ Ὑπακπντὴ τοῦ Χριστοῦ.

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς γίνηκε 40 ἡμερῶν ἡ μητέρα του καὶ ὁ Ἰωσήφ τὸν ἔφεραν στὸ Ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων γιὰ νὰ εὐχαριστήσουν τὸ Θεὸ καὶ νὰ προσφέρουν τὴ θυσία, πού ὥριζε ὁ νόμος, δηλαδή δυὸ περιστερῆα. Ἐκεῖ ὅταν ἤρθαν παρουσιάστηκε ὁ γέρο-προφήτης Συμεῶν, καὶ ἀφοῦ πῆρε τὸν Ἰησοῦ στὴν ἀγκυλιά του, εὐχαρίστησε τὸ Θεὸ μὲ τὴν καρδιά του γιατί τὸν ἀξίωσε νὰ δῆ τὸ Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς τοῦ εἶχε φανερώσει σ' ἕνα ὄνειρο πὼς θὰ δῆ τὸν Σωτῆρα πρὶν ν' ἀποθάνῃ. Αὐτὸ λοιπὸν ἐγινε τώρα κι' ἔτσι ὁ Συμεῶν μποροῦσε πιά νὰ πεθάνῃ εὐχαριστημένος.

Τὴν Ὑπακπντὴ γιορτάζουμε στίς 2 Φεβρουαρίου.

Ἡ Προκύνηση τῶν Μάγων.

Στὴν ἐποχὴ πού γεννήθηκε ὁ Χριστὸς φάνηκε στὴν Ἀνατολὴ ἕνα πολὺ λαμπρὸ ἄστρο. Τότε μερικοὶ ἄνδρες σοφοὶ

πού λέγονταν μάγοι κατάλαβαν πώς γεννήθηκε ὁ μέγας βασιλιάς τῶν Ἰουδαίων, γι' αὐτὸ ξεκίνησαν καὶ ἦρθαν στὰ Ἱεροσόλυμα ρωτώντας γιὰ τὸ βασιλιά, πού γεννήθηκε. Ἄμα τὸ ἄκουσε ὁ βασιλιάς τῆς Ἰουδαίας Ἡρώδης, φοβήθηκε πολὺ μήπως χάσῃ τὸ θρόνο του. Πρῶτα λοιπὸν φάναξε ὅλους τοὺς σοφοὺς, καὶ τοὺς ρώτησε, σὲ ποῖο μέρος λένε τὰ ἅγια βιβλία πὼς θὰ γεννηθῇ ὁ Χριστός. Ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν: «Στὴ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας». Τότε κρυφὰ φάναξε ὁ Ἡρώδης τοὺς μάγους καὶ ἔμαθε ἀπ' αὐτοὺς πότε εἶδαν τὸ ἄστρο κι' ἔτσι λογάρισε τὰ χρόνια τοῦ Χριστοῦ. Ὑστερα τοὺς ἔστειλε στὴ Βηθλεὲμ γιὰ νὰ προσκυνήσουν τὸ Χριστό. Τοὺς παρεκάλεσε ὅμως νὰ ξαναγυρίσουν καὶ νὰ τοῦ ποῦν, σὲ ποῖο μέρος βρέθηκαν τὸ μικρὸ βασιλιά γιὰτι ἔπρεπε νὰ πάῃ κι' αὐτὸς νὰ τὸν προσκυνήσῃ.—Τώρα πιά οἱ μάγοι ἦσαν γεμάτοι χαρὰ, ξεκίνησαν ἀμέσως γιὰ τὴ Βηθλεὲμ μὲ ὄδηγὸ τὸ ἄστρο, πού τοὺς πῆγε ὡς τὸ μέρος, πού βρισκόταν ὁ Ἰησοῦς. Μπῆκαν μέσα καὶ προσκύνησαν τὸν Σωτῆρα, πού τὸν κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά τῆς ἡ Μητέρας του. Καὶ γιὰ νὰ τὸν τιμήσουν σὰν βασιλιά τοῦ ἐπρόσφεραν ὠραῖα δῶρα, χρυσό, λιβάνι καὶ μυρροδικά. Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψη αὐτὴ δὲν γύρισαν στὸν Ἡρώδη, ὅπως εἶχαν ὑποσχεθῆ, ἀλλὰ ἔφυγαν γιὰ τὴν πατρίδα τους ἀπὸ ἄλλο δρόμο, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τοὺς φανέρωσε στὸν ὕπνο τους πὼς ὁ Ἡρώδης ἠθέλε νὰ σκοτώσῃ τὸ παιδί.

Ὁ Ἰησοῦς σώζεται στὴν Αἴγυπτο.

Ἄφου ἔφυγαν οἱ μάγοι, ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ παρουσιάστηκε στὸν Ἰωσήφ στὸν ὕπνο του καὶ τοῦ εἶπε νὰ φύγῃ ἀμέσως μὲ τὸν Ἰησοῦ καὶ τὴ μητέρα του στὴν Αἴγυπτο γιὰτι ὁ Ἡρώδης θὰ ζητήσῃ νὰ σκοτώσῃ τὸ παιδί. Τὸ πρῶτ, ὅταν ξύπνησαν, πῆρε ὁ Ἰωσήφ τὴ Θεοτόκο μὲ τὸν Ἰησοᦶ καὶ πῆγαν στὴν Αἴγυπτο. Ὁ Ἡρώδης ὅμως ἀφῶ περιμένε ἄδικα κάμποσο καιρὸ τοὺς μάγους, κατάλαβε πὼς τὸν γέλισαν, γι' αὐτὸ θύμωσε πολὺ καὶ ἔστειλε στρατιῶτες στὴ Βηθλεὲμ γιὰ νὰ σφάξουν ὅλα τὰ μικρὰ παιδιὰ ἀπὸ δυὸ χρονῶν καὶ κάτω. Μὲ αὐτὸ λογάριζε πὼς μέσα σ' αὐτὰ θὰ ἦταν κι' ὁ Ἰησοῦς. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶχε πιά σωθῆ. Σὲ λίγο πέθανε κι' ὁ Ἡρώδης. Τότε φάνηκε πάλι ὁ ἄγγελος στὸν Ἰωσήφ καὶ τοῦ εἶπε νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του. Καὶ ἔτσι ὁ Ἰωσήφ μὲ τὴ Μαρία καὶ

τὸν Ἰησοῦ ἦρθε πίσω στὴν Παλαιστίνη. Δὲν πῆγε ὁμως νὰ κατοικήσῃ στὴ Βηθλεέμ, ἀλλὰ στὴ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας καὶ γι' αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς λέγεται καὶ Ναζωραῖος.

Ὁ Ἰωσήφ μετὰ τὴν Παρθένο καὶ τὸ Σωτῆρα πηγαίνουν στὴν Αἴγυπτο.

Ὁ Ἰησοῦς δώδεκα χρονῶν στὸ ναό.

Ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσήφ εἶχαν τὴ συνήθεια νὰ πηγαίνουν στὰ Ἱεροσόλυμα κάθε χρόνο γιὰ νὰ γιορτάζουν ἐκεῖ τίς γιορτὲς τοῦ Πάσχα. Ὄταν λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς γίνηκε 12 χρονῶν, τότε τὸν πῆραν κι' αὐτὸν γιὰ πρώτη φορὰ μαζί τους στὰ Ἱεροσόλυμα.

Ἡ μεγάλη αὐτὴ γιορτὴ διαρκοῦσε 8 ἡμέρες. Ἄμα τελείωσαν, ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία γύριζαν στὸ σπίτι τους μαζί με ἄλλους συμπολίτες τους, ἐνόμιζαν δὲ πὼς ὁ Ἰησοῦς ἐρχόταν ἀπὸ πίσω μετὰ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς. Αὐτὸς εἶχε μείνει στὰ Ἱεροσόλυμα. Ὄταν νύχτισε, στὸ δρόμο σταμάτησαν καὶ περίμεναν καὶ τοὺς ἄλλους γιὰ νὰ φάνε ὅλοι μαζί. Τί φόβος ὁμως τοὺς ἔπιασε ὅταν δὲν εἶδαν τὸν Ἰησοῦ νὰ εἶναι μαζί με τοὺς ἄλλους; Τότε ἀμέσως γύρισαν στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν

ζητούσαν σὲ γνωστὰ σπίτια. Τέλος, τὴν τρίτη ἡμέρα, τὸν βοῶν στὸ ναὸ τοῦ Σολομώντα, πού καθόταν στὴ μέση τῶν δασκάλων τοῦ ναοῦ καὶ τοὺς ρωτοῦσε γιὰ διάφορα ζητήματα τῆς θεησκείας, πού ὅλοι θαύμαζαν γιὰ τὴ σοφία του καὶ γιὰ τὶς ἐξυλνες ἀπαντήσεις πού ἔδινε. Τότε τοῦ λέει ἡ μητέρα του:

Ὁ Ἰησοῦς δώδεκα χρόνων διδάσκει στὸ ναὸ.

«παιδί μου, γιατί μᾶς ἔκανες νὰ ἀνησυχίσουμε τόσο πολὺ; Παντοῦ σ' ἐζητούσαμε». Ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀπήντησε: «Γιατί μ' ἐζητούσατε; δὲν ξέρετε ὅτι ἤμουν ἀδῶ στὸ σπίτι τοῦ πατέρα μου;» Αὐτὰ τὰ λόγια δὲν τὰ κατάλαβαν ἐκεῖνοι. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀμέσως τοὺς ἠκολούθησε καὶ ἦλθαν μαζί στὴ Ναζαρέτ, ὅπου τοὺς ἄκουε σ' ὅλα.

Ἡ βάπτισις τοῦ Χριστοῦ.

Ὄταν ὁ Ἰησοῦς ἔγινε 30 χρονῶν, ἦλθε στὸν Ἰωάννη τὸν πρόδρομο, ποὺ βάπτιζε τοὺς ἀνθρώπους στὸν ποταμὸ Ἰορ-

Ἡ βάπτισις τοῦ Χριστοῦ.

δάνη, γιὰ νὰ βαπτισθῇ κι' αὐτός. Ὁ Ἰωάννης ὁμως ἀρνήθηκε νὰ τὸν βαπτίση. Τοῦ εἶπε : «ἐγὼ ἔχω ἀνάγκη νὰ βαπτισθῶ ἀπὸ σένα». Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε : «Βάπτισέ με, γιὰτὶ αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ». Ὁ Ἰωάννης ὑπήκουσε καὶ τὸν ἐβάπτισε. Τῆ στιγμῇ λοιπὸν ποὺ ὁ Ἰησοῦς ἀνέβαινε ἀπὸ τὸ νερό, ἔξαφνα ἀνοιξε ὁ οὐρανὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα κατέβηκε σὰν περιστέρι ἐπάνω στὸ κεφάλι τοῦ Ἰησοῦ. Ἀκούσθηκε δὲ καὶ μιὰ φωνὴ ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς νὰ λέη : «Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀγαπητός μου γιός». Τῆ Βάπτισις, ποῦ τὴ λέμε καὶ Θεοφάνεια, (δηλαδὴ σ' αὐτὴν ἐφανερώθηκε ὁ Θεός), τὴ γιορτάζουμε στὶς 6 Ἰανουαρίου, καὶ ψάλλουμε στὴν Ἐκκλησία αὐτὸν τὸν ὕμνο :

«Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου Κύριε, ἡ τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προσκύνησις. Τοῦ γὰρ γεννήτορος ἡ φωνὴ προσεμαρτύρει Σοι, ἀγαπητὸν Σε υἱὸν ὀνομάζουσα, καὶ τὸ Πνεῦμα ἐν εἶδει περιστεροῦς ἐβεβαίον τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ὁ ἐπιφανείς Χριστὲ ὁ Θεός, καὶ τὸν κόσμον φωτίσας, δόξα σοι».

Δηλαδὴ, «Κύριε, ὅταν βαπτίζοσουν στὸν Ἰορδάνη, μᾶς

φανερώθηκε πῶς πρέπει νὰ προσκυνῶμε τὴν Ἁγία Τριάδα, γιὰ τὴν φωνὴ τοῦ Πατέρα σὲ ὀνόμαζε τὸν ἀγαπητό του γιό, Καὶ τὸ ἄλλο Πνεῦμα σὰν περισσότερὰ ἐβίβλιωνε πῶς αὐτὸ εἶναι σωστό. Ἄς εἶναι λοιπὸν δόξα σὲ Σένα Χριστέ, ποῦ φανερώθηκες καὶ φώτισες τὸν κόσμον».

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ.

Ὁ Ἰησοῦς διαλέγει τοὺς μαθητὲς του.

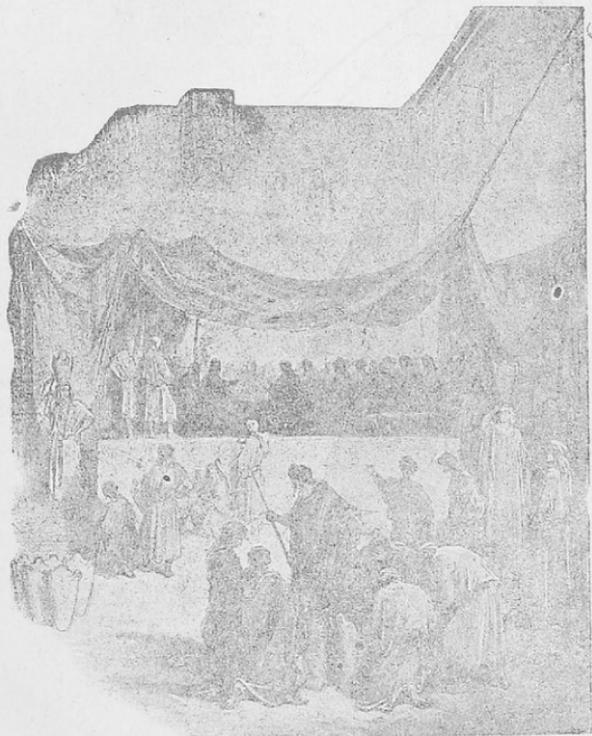
Ὑστερα ἀπὸ τὸ βάπτισμά του ἦρθε ὁ Χριστὸς πάλι στὴ Γαλιλαία. Δὲν ἔμεινε ὅμως πιά στὴ Ναζαρετ ἀλλὰ στὴν Καπερναοῦμ, ποῦ ἦτανε κοντὰ στὴ λίμνη Γεννησαρέτ. Ὅταν λοιπὸν μιὰ μέρα περπατοῦσε ἐκεῖ, εἶδε δυὸ ἀδελφούς, τὸ Σίμωνα, ποῦ τὸν ὀνόμασε ὕστερα Πέτρο, καὶ τὸν ἀδερφό του Ἄνδρέα, ποῦ ψάρευαν στὴ λίμνη, καὶ τοὺς εἶπε : « Ἀφήστε τὰ δίχτυα, ἔλατε μαζί μου κι' ἐγὼ θὰ σᾶς κάνω ψαράδες ἀνθρώπων». Αὐτοὶ ἀμέσως ἄφησαν τὰ δίχτυα τους καὶ πῆγαν μαζί του. Ὑστερα ὁ Ἰησοῦς προχώρησε λίγο καὶ εἶδε δυὸ ἄλλους ἀδερφούς, τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη μαζί μὲ τὸν πατέρα τους Ζεβεδαιο μέσα σ' ἓνα πλοῖο, ποῦ διώρθωναν τὰ δίχτυα τους, γιὰ τὴν ἦταν κι' αὐτοὶ ψαράδες, καὶ τοὺς κάλεσε μὲ τὰ ἴδια λόγια. Κι' αὐτοὶ ὅμοια μὲ τοὺς δυὸ πρώτους τὸν ἀκούουθησαν κι' ἔγιναν πιστοὶ τοῦ μαθητὲς. Ὑστερα κάλεσε καὶ τοὺς ἄλλους κι' ἔτσι γίνηκαν ὅλοι δώδεκα καὶ εἶναι αὐτοὶ : Σίμων Πέτρος καὶ Ἄνδρέας ὁ ἀδερφός του. Ὁ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, οἱ γιοὶ τοῦ Ζεβεδαιου. Ὁ Φίλιππος κι' ὁ Βαρθολομαῖος ἢ Ναθαναήλ. Ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Λεββαῖος, οἱ γιοὶ τοῦ Ἀλφαιου, Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος, ὁ Σίμωνας ὁ Κανανίτης (ἀπὸ τὴν πόλη Κανά τῆς Γαλιλαίας) καὶ Ἰουδᾶς ὁ Ἰσκαριώτης. Αὐτοὺς τοὺς μαθητὲς τοὺς λένε κι' ἀποστόλους γιὰ τὸν ὅτι Χριστὸς τοὺς ἔστειλε νὰ διδάξουν τὸν κόσμον.

Τὸ πρῶτο θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ.

Στὴ Γαλιλαία ἦταν μιὰ μικρὴ πόλη ἢ Κανά, ὅπου γινόνταν ἓνας γάμος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ γαμπρός καὶ ἡ νύφη ἦταν

γνωστοὶ σὶ τὸν Ἰησοῦ, γι' αὐτὸ τὸν εἶχαν προσκαλέσει σὶ τὸ γάμο μὲ τὸς μαθητῆς του καὶ μὲ τὴ μητέρα του.

Στὸ τραπέζι ἐνῶ ἐτρωγαν κι' ἔπιναν, σῶθηκε τὸ κρασί. Τότε ἡ Παναγία λέει κρυφὰ σὶ τὸν Ἰησοῦ: «Δὲν ἔχουν πιὰ κρασί». Κι ἠ ἀμέσως βῆκε ἔξω καὶ λέει σὶ τοὺς ὑπηρέτες: «Ὁ, τι σὰς πῆ ὁ Ἰησοῦς, νὰ τὸ κάνετε». Ἐκεῖ ἦταν ἔξι στάμνες.

Οἱ γάμοι εἰς τὴν Κανά.

Τότε τοὺς λέει ὁ Ἰησοῦς νὰ τὶς γεμίσουν μὲ νερό. Ἐκεῖνοι τὸ ἔκαναν. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀφοῦ τὶς εὐλόγησε, εἶπε νὰ δώσουν σὶ τὸν ἀρχικεραστή νὰ δοκιμάσῃ. Ὁ ἀρχικεραστὴς δοκίμασε τὸ καινούργιο αὐτὸ κρασί, ποῦ ἦταν πολὺ καλύτερο ἀπὸ τὸ πρῶτο, καὶ ρώτησε τὸ γαμπρὸ γιὰ νὰ μάθῃ, ποῦ βρισκόταν αὐτὸ φυλαγμένο, ἀλλὰ κι' ὁ γαμπρὸς δὲν τὸ ἤξερε. Ὑστερα ὁμως ἔγινε τὸ πρᾶμα γνωστὸ ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτες κι' ἔτσι δοξάστηκε ὁ Ἰησοῦς.

Ἡ ἀνάσταση τοῦ γιοῦ τῆς χήρας σὴ Ναὶν.

Μιά μέρα πήγαινε ὁ Ἰησοῦς σὴν πόλη Ναὶν, καὶ τὸν ἀκολουθοῦσαν οἱ μαθητές του καὶ πολλὸς κόσμος. Ὅταν ἔφτασε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, βρέθηκε μπροστὰ σὲ πολὺ λῶς, ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὴν πόλη γιὰ τὸ νεκροταφεῖο συνοδεύοντας τὸ φέρετρο ἑνὸς νέου, ποὺ ἦταν μοναχογιὸς μιᾶς χήρας γυναίκας. Ὁ Ἰησοῦς λυπήθηκε τῆ δυστυχισμένη μητέρα ποὺ

Ἡ ἀνάσταση τοῦ γιοῦ τῆς χήρας σὴ Ναὶν.

ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα, τὴν ἐπλησίασε καὶ τῆς εἶπε. «Μὴν κλαῖς!» Ὑστερα διέταξε νὰ σταθοῦν, ἦρθε κοντὰ στὸ φέρετρο, καὶ ἀφοῦ ἔπιασε τὸ χέρι τοῦ νεκροῦ, εἶπε: «Σήκω ἀπάνω». Τότε ὁ νεκρὸς ἄνοιξε τὰ μάτια του, σηκώθηκε ἀπάνω καὶ ἤρχισε νὰ μιλή. Φαντασθῆτε τὴ χαρὰ τῆς μητέρας, ὅταν εἶχε πάλι τὸ γιό της. Ὅλοι ὁμως οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἦταν σὴν κηδεαία ἐδόξασαν τὸν Θεό.

Ὁ Ἰησοῦς καὶ τὰ παιδάκια.

Μιά μέρα ἦρθαν πολλὲς μητέρες στὸν Ἰησοῦ μὲ τὰ παιδάκια τους γιὰτὶ ἤθελαν νὰ τὰ εὐλογήσῃ Ἐκεῖνος, ποὺ εἶχε ἐνδιαφέρο γιὰ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ μαθητές ὁμως γιὰ

νά μὴν τὸν ἀνησυχήσουν εἶπαν σ' αὐτὲς πὼς ὁ Δάσκαλος ξεκουράζεται καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν ἐνοχλήσουν. Τότε, νά, παρουσιάζεται κι' ὁ Ἰησοῦς, ποὺ τὰ εἶχε ἀκούσει ὅλα. Μαλώνει πρῶτα τοὺς μαθητὲς του καὶ λέει: «Ἀφήστε τὰ παιδιὰ ναρθοῦν σὲ μένα, μὴ τὰ ἐμποδίζετε, γιατί ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ

Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδάκια.

εἶναι δική τους». Ὑστερα πῆρε τὰ παιδιὰ ἔβαλε τὰ χέρια του ἐπάνω στὰ κεφάλια τους καὶ τὰ εὐλόγησε.

Ἡ ἀνάσταση τῆς θυγατέρας τοῦ Ἰαείρου.

Σὲ κάθε πόλη ἦταν μία ἢ περισσότερες συναγωγές, δηλαδή μιὰ αἵθουσα ὅπου μαζεύονταν οἱ Ἑβραῖοι γιὰ ν' ἀκούσουν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Κάθε συναγωγή εἶχε κι' ἓνα ἀρχισυνάγωγο, ἓνα ἀρχηγό, ποὺ ἔπρεπε νὰ φροντίζει γι' αὐτή, ὅπως σήμερα οἱ ἐπίτροποι στὶς δικές μας ἐκκλησίες. Στὴν Καπερναοὺμ ἀρχισυνάγωγος ἦταν ὁ Ἰαείρος, ἓνας πολὺ καλὸς ἄνθρωπος, ποὺ εἶχε στὸ σπίτι του ἓνα μονάκριβο κοριτσάκι. Μιὰ μέρα αὐτὸ ἀρρώστησε βαριά, κι' ἐκινδύνευε νὰ πεθάνη. Στὴν ἀπελπισία του τρέχει νὰ βρῆ τὸ μόνο γιατρό, ποὺ θὰ μπορούσε νὰ σώσῃ τὸ παιδί του, τὸν Ἰησοῦ. Ὅταν τὸν βρῆκε, ἔπεσε στὰ πόδια του καὶ τὸν παρεκάλεσε ναρθῆ νὰ γιατρέψῃ τὴ θυ-

γατέρα του. Ἐκεῖνος ξεκίνησε γιὰ τὸ σπίτι τοῦ Ἰακώβου. Στὸ δρόμο ὁμῶς τοὺς συναντᾷ ἕνας ὑπηρέτης τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ λέει πὼς ἡ κόρη του εἶχε πεθάνη. Ὁ δυστυχισμένος ὁ πατέρας ἦταν τώρα ἀπαρηγόρητος. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέει : «Μὴ φοβᾶσαι, ἔχε πίστη σὲ μένα καὶ ἡ κόρη σου θὰ γίνῃ καλὰ». Ὅταν ἔφτασαν στὸ σπίτι διέταξεν ὁ Ἰησοῦς νὰ βγά-

Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατέρας τοῦ Ἰακώβου.

λουν ὄλους ἔξω, ὅσοι ἦταν μέσα. Μαζί του πήρε μόνο τὸν Πέτρο, τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη, τὸν πατέρα καὶ τὴ μητέρα τοῦ κοριτσιοῦ, καὶ μπήκε στὸ δωμάτιο, ὅπου ἦταν ἡ ἄρρωστη. Ἀφοῦ ἔπιασε τὸ χέρι της, εἶπε δυνατά. «Παῖδί μου σήκω ἐπάνω». Καὶ ἀμέσως ἀναστήθηκε. Τότε διέταξε νὰ τῆς δώσουν νὰ φάῃ, ὅλοι δὲ θαύμασαν γιὰ τὴ μεγάλη δύναμη τοῦ Ἰησοῦ καὶ πίστεψαν σ' αὐτόν.

Ὁ παράλυτος τῆς Καπερναοῦμ.

Ὁ Ἰησοῦς ἦταν καλεσμένος ἀπὸ κάποια φιλικὴ οἰκογένεια, ἐκεῖ δὲ κατὰ τὴν συνήθειά του τοὺς ἐδίδασκε τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ δὲν ἄργησε νὰ γίνῃ γνωστὸ στὸν κόσμον, γι' αὐτὸ λίγο-λίγο γέμισε τὸ σπίτι ἐκεῖνο καὶ ὁ δρόμος ἀπὸ ἀν-

θρώπους, πού ἦρθαν ν' ἀκούσουν καὶ νὰ ἰδοῦν τὸν Κύριον. Τότε τέσσερες ἀντρες ἔφεραν ἓνα παραλύτο στὸν Ἰησοῦ γιὰ νὰ τὸν γιαιτρέψῃ. Ἐπειδὴ ὁμοῦ δὲν μπορούσαν νὰ μποῦν ἀπὸ τὴν πόρτα ἀπὸ τὸν πολὺ κόσμον, ἀνέβηκαν στὴ στέγη κι' ἀφοῦ ἀνοιξαν ἓνα μέρος, κατέβασαν ἀπὸ καὶ μὲ σχοινιά τὸ ξύλινο κρεβάτι μὲ τὸν παράλυτον. Τότε ὁ Χριστὸς θαύμασε γιὰ τὴν πίστη τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ παραλύτου, κι' ἀφοῦ ἦρθε κοντὰ σ' αὐτὸν τοῦ εἶπε «ἔχε θάρρος παιδί μου, οἱ ἁμαρτίες σου ἔχουν συχωρεθῆ».

Ἐκεῖ ἦταν καὶ μερικοὶ γραμματεῖς τῶν ἑβραίων, ἀνθρώπων πρὸς φθονοῦσαν τὸν Ἰησοῦ. Αὐτοί, ὅμα ἄκουσαν τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ, εἶπαν μέσα τους, πῶς ὁ Χριστὸς εἶπε λόγια βλάστημα, λόγια κατὰ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, γιατί μόνον ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ συγχωρᾷ ἁμαρτίες. Ὁ Ἰησοῦς σὰν καρδιογνώστης κατὰλαβε τί σκέψεις εἶχαν κάνει αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ τοὺς εἶπε: «Τί εἶναι πρὸς εὐκόλον, νὰ πῶ στὸν παραλυτικὸ πῶς εἶναι συχωρευμένες ἡ ἁμαρτίες του ἢ νὰ τοῦ πῶ νὰ σηκωθῆ νὰ πάρῃ τὸ κρεβάτι καὶ νὰ φύγῃ; Ἐγὼ μπορῶ καὶ τὰ δυὸ» γι' αὐτὸ εἶπε στὸν παραλυτικὸ: «Σήκω ἐπάνω, πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε στὸ σπίτι σου». Τὸ εἶπε κι' ἔγινε, ὅλος δὲ ὁ κόσμος ἐδόξασε τὸ Θεὸ γιὰ τὸ σπουδαῖο αὐτὸ θαῦμα.

Ἁ ἑκατόνταρχος τῆς Καπερναοῦμ.

Στὴν ἴδια πάλι πόλῃ γιάτρεψε ὁ Χριστὸς ἓναν ἄλλο παράλυτον, ὑπηρετὴ ἑνὸς ρωμαίου ἀξιωματικοῦ, πού εἶχε σιτὴ διαταγὴ του ἑκατὸ στρατιῶτες. Αὐτός, πού ἀγαποῦσε πολὺ τὸν ὑπηρετὴ του, ζήτησε βοήθεια παντοῦ, ἀλλὰ κανένας δὲ μπορούσε νὰ τὸν βοηθήσῃ. Μία μέρα ἔρχεται στὸν Ἰησοῦ καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ γιαιτρέψῃ τὸν ὑπηρετὴ του γιατί ὑλόφερε πολὺ ἀπὸ τοὺς πόνους. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέει: «Θὰ ἔρθω σπῆτι σου καὶ θὰ κάνω καλὰ τὸν ἄρρωστο». Ὁ ἑκατόνταρχος ἀποκρίθηκε: «Κύριε δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κάνῃς αὐτὸν τὸν κόπον. Πῆς μόνο ἓνα λόγο κι' ἔτσι θὰ γιαιτρευθῆ ὁ ὑπηρετὴς μου». Ὁ Χριστὸς ἀκούοντας τέτοια λόγια, λέει σ' αὐτούς, πού ἦταν κοντὰ του. «Ἀλήθεια σᾶς λέω, τέτοια πίστη δὲν βρῆκα οὔτε στοὺς Ἰσραηλίτες, ἐνῶ αὐτὸς ἐδῶ εἶναι ξένος, εἰδωλολάτρης». Ὑστερα στέλνει τὸ ρωμαῖο στὸ σπίτι μὲ τὴν υπόσχεση πῶς

θά γίνη καλά ὁ δοῦλος του. Καὶ πράγματι ὅταν ὁ ἑκατόν-
ταρχος γύρισε στὸ σπίτι του βρῆκε τὸν ἄρρωστο χαρούμενο
καὶ χωρὶς πόνους.

Οἱ δέκα λεπροί.

Ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς πήγαινε μιὰ μέρα σὲ μιὰ κωμόπολη, ἔξω
ἀπ' αὐτὴ συναντᾷ δέκα λεπρούς ἀνθρώπους, ποὺ γιὰ τὴν ἀρ-
ρώστια τους αὐτὴ δὲν εἶχαν τὴν ἄδεια νὰ πλησιάζουν κανένα,
ἀλλὰ ζοῦσαν ἔξω στὶς σπηλιές. Ἄμα αὐτοὶ ἀπὸ μοκριά εἶδαν
τὸν Χριστό, ποὺ εἶχαν ἀκούσει τόσα πολλὰ γιὰ τὴ δύναμή
του, πῆραν θάρρος κι' ἄρχισαν νὰ φωνάζουν καὶ νὰ τὸν πα-
ρακαλοῦν γιὰ νὰ τοὺς γιαιτρέψῃ ἀπὸ τὴ λέπρα τους. Ἐκεῖνος
ἀμέσως στάθηκε καὶ τοὺς εἶπε πῶς, ἂν τὸν πιστέψουν, θὰ γί-
νουν ἀμέσως καλά. «Πηγαίνετε λοιπὸν στοὺς ἱερεῖς σας γιὰ
νὰ σᾶς ἐξετάσουν καὶ στὸ δρόμο θὰ βοήθη τὴ γιαιρεία σας».
Καὶ πράγματι, ἐνῶ πήγαιναν, γιαιτρεύτηκαν. Καὶ ἐνῶ οἱ ἐν-
νιά πῆγαν κατόπιν τὰ σπίτια τους, μόνον ἓνας γύρισε πίσω
στὸν Ἰησοῦ γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ. Κι' αὐτὸς δὲν ἦταν σω-
στὸς Ἰουδαῖος, ἀλλὰ ἓνας Σαμαρείτης. Τότε ὁ Χριστὸς εἶπε
σ' αὐτοὺς ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσαν: «Δὲν γιαιτρεύτηκαν δέκα;
ποῦ εἶναι ὅμως οἱ ἐννιά; Δὲν μποροῦσαν κι' αὐτοὶ νὰ γυρί-
σουν γιὰ νὰ εὐχαριστήσουν γιὰ τὸ καλὸ ποὺ τοὺς ἔκανα,
παρὰ μόνον αὐτὸς ὁ ξένος;» Σ' αὐτὸν δὲ εἶπε «Πήγαινε στὸ
σπίτι σου, ἡ πίστη σου σ' ἔσωσε».

Ὁ τυφλὸς στὴν Ἱεριχώ.

Ὁ Ἰησοῦς μιὰ μέρα περνοῦσε ἀπὸ τὴν πόλη Ἱεριχώ.
Ἐκεῖ κοντὰ στὴν πόλη καθόταν ἓνας τυφλὸς καὶ ζητοῦσε
ἐλεημοσύνη ἀπὸ τοὺς διαβάτες. Ἐξαφνα ἄκουσε ἓνα μεγάλο
θύρουβο, ὅταν δὲ ρώτησε, τί συμβαίνει, τοῦ εἶπαν πῶς ἐρχό-
ταν πολὺς λαός, ποὺ ἀκολουθοῦσε τὸν Ἰησοῦ. Τότε ἐκεῖνος
ἄρχισε νὰ φωνάζῃ δυνατὰ: «Ἰησοῦ ἀπόγονε τοῦ Δαβὶδ, λυ-
πήσου με». Πολλοὶ τοῦ εἶπαν νὰ σωπάσῃ, ἀλλ' αὐτὸς ἐφώ-
ναζε πιδ δυνατὰ. Ὅταν τέλος ὁ Ἰησοῦς βρέθηκε κοντὰ στὸν
τυφλό, σταμάτησε καὶ εἶπε νὰ τοῦ φέρουν τὸ δυστυχῆ τυφλό.
Ὅταν τὸν ἔφεραν, τὸν ρώτησε ὁ Κύριος. «Τί θέλεις νὰ σοῦ
κάνω»; Ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε: «Κύριε, θέλω πάλι νὰ βλέπω».
Καὶ ὁ Χριστὸς μὲ πολλὴ ἀγάπη τοῦ εἶπε: «Βλέπε πάλι, ἦ

πίστη σου σ' ἔσωσε». Καὶ ἀμέσως ἀνοιξαν τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ καὶ δόξασε τὸ Θεό· τὸ ἴδιο ἔκανε κι' ὄλος ὁ λαός, πὺν εἶδε τὸ θαῦμα.

Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει τὸν τυφλόν

Ὁ Χριστὸς χορταίνει 5 χιλιάδες ἀνθρώπους μὲ πέντε ψωμιά καὶ δυὸ ψάρια.

Μιὰ μέρα ὁ Χριστὸς βρέθηκε σ' ἓνα ἔρημο μέρος, γιατί ἤθελε νὰ προσευχηθῆ. Ὅταν ἐγινε αὐτὸ γνωστό, πῆγαν χιλιάδες κόσμου ἀπὸ πολλὰ μέρη γιὰ νὰ τὸν ἀκούσουν, ἄντρες καὶ γυναῖκες μὲ τὰ πιδιά τους. Ὑστερα ἀπὸ τὴ διδασκαλία ἄρχισε νὰ νυχτώνη. Τότε οἱ μαθητὲς εἶπαν στὸ Χριστὸ νὰ ἀφήσῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ γυρίσουν στὰ σπίτια τους γιὰ νὰ φάγουν. Ὁ Ἰησοῦς εἶπε σ' αὐτούς: «δώσατέ τους σεῖς νὰ φάγουν». Οἱ μαθηταὶ τοῦ ἀποκρίθησαν πὺς δὲν εἶχαν μαζὶ τους παρὰ πέντε ψωμιά καὶ δυὸ ψάρια· πὺς λοιπὸν θὰ μπορούσαν νὰ κρατήσουν ἐκεῖ τόσο πολὺ λαό; Ἄλλ' ὁ Χριστὸς ἔδωσε διαταγὴ νὰ καθίσουν κάτω ὄλοι ἐκεῖνοι οἱ ἀνθρώ-

ποι, σ' αὐτὸν δὲ νὰ φέρουν τὰ ψωμιά καὶ τὰ ψάρια. Ἀμέσως τὰ πῆρε στὰ χέρια του καὶ τὰ εὐλόγησε, τὰ ἔκοψε καὶ τὰ κομμάτια τὰ ἔδινε στοὺς μαθητές, αὐτοὶ δὲ πάλι τὰ μοίραζαν

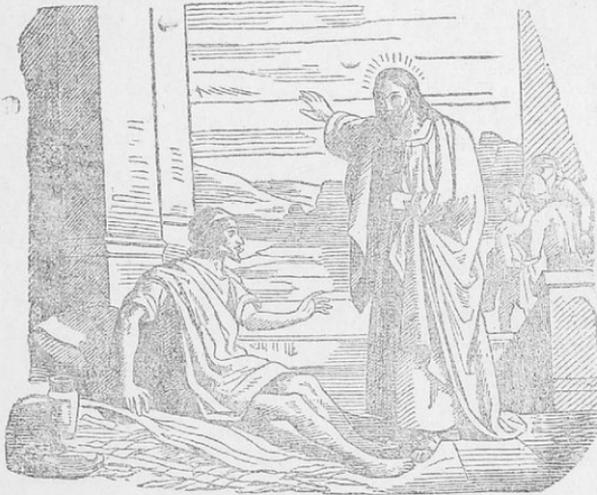
Ἡ διανομὴ τῶν ἄρτων.

στὸν κόσμον. Ἔτσι ἔφαγαν καὶ ἐχόρτασαν ὅλοι ἐκεῖνοι, ποὺ ἦσαν πέντε χιλιάδες, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς γυναῖκες καὶ ἀπὸ τὰ παιδιά, ἀπὸ δὲ τὰ περισσεύματα γέμισαν δώδεκα κοφίνια.

Ὁ παράλυτος τῆς κολυμβήθρας Βηθσδαῖ.

Τὰ Ἱεροσόλυμα εἶχαν πολλὰς πύλας. Μία ἀπ' αὐτὰς λεγόταν προβατική, γιατί ἀπ' αὐτὴ ἔφερχαν οἱ βοσκοὶ τὰ πρόβατά τους μέσα στὴν πόλη. Κοντὰ δὲ στὴν προβατικὴ πύλη ἦταν μιὰ δεξαμενὴ μὲ νερό, ποὺ τὴν ἔλεγαν οἱ ἔβραιοι Βη-

θεοδᾶ, ἐνῶ τριγύρω ἦταν πέντε στοές, ὅπου ἦταν μαζεμένοι πλῆθος ἀρρωστοὶ καὶ περιέμεναν τὴν γιαντρεία ἀπὸ τὸ νερὸ τῆς δεξαμενῆς. Τὸ νερὸ ὅμως αὐτὸ δὲ θαυματοργοῦσε παρὰ σὲ ὄρισμένη περίσταση. Δηλαδὴ ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ κατέβαινε ἓνας ἄγγελος στὴ δεξαμενὴ καὶ χτυποῦσε τὸ νερὸ· ὅποιος λοιπὸν ἀπὸ τοὺς ἀρρωστοὺς ἔμπαινε πρῶτος ὕστερα ἀπ' αὐτὸ τὸ χτύπημα τοῦ νεροῦ, γινόταν ἀμέσως καλά. Μαζὶ

Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου στὴ Βηθεσδᾶ

μὲ τοὺς πολλοὺς ἐκείνους ἦταν κι' ἓνας παράλυτος 38 ὀλόκληρα χρόνια. Μερικοί, πού τὸν λυπήθηκαν, τὸν ἔφεραν ἐκεῖ, δὲν ἔμεναν ὅμως κοντὰ του γιὰ νὰ τὸν ρίξουν μέσα στὸ νερὸ, ὅταν θὰ ἐρχόταν ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ. Μιὰ μέρα λοιπὸν, πού ἦρθε σ' αὐτὸ τὸ μέρος ὁ Χριστὸς, εἶδε αὐτὸν τὸν ἀξιολύπητο ἄνθρωπο, τὸν λυπήθηκε καὶ μὲ πολλὴ συμπάθεια τὸν ρώτησε: «Θέλεις νὰ γίνης καλά»; «Κύριε, ἀποκρίθηκε ὁ παράλυτος, δὲν ἔχω κανένα νὰ μὲ βοηθήσῃ γιὰ νὰ μπῶ στὸ νερὸ, ὅταν κινήθῃ ἀπὸ τὸν ἄγγελο. Γι' αὐτὸ ὄλοι οἱ ἄλλοι μὲ προλαβαίνουν καὶ μπαίνουν αὐτοὶ μέσα». Τότε ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε: «Σῆκω ἀπάνω, πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε στὸ σπίτι σου». Ἀμέσως ὁ παράλυτος ἔγινε καλά, σηκώθηκε, περπατοῦσε καὶ μὲ χαρὰ μεγάλη πῆγε στὸ σπίτι του.

Ὁ Ἰησοῦς παύει τὴν τρικυμία.

Μιὰ μέρα ὁ Ἰησοῦς με τοὺς μαθητῆς του μπῆκε μέσα στὸ πλοῖο γιὰ νὰ περῶσῃ στὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης τῆς Γαλιλαίας. Ἐνῶ δὲ τὸ πλοῖο προχωροῦσε, ὁ Ἰησοῦς εἶχε ἀποκοιμηθῆ. Ἐξαφνα σηκώθηκε μεγάλη τρικυμία, καὶ τὰ κύματα σκέπαζαν σχεδὸν τὸ πλοῖο, ποὺ κινδύνευε νὰ βου-

Ὁ Ἰησοῦς καταπαύει τὴν τρικυμία.

λιάξῃ. Τότε οἱ μαθητῆς τρομαγμένοι ξύπνησαν τὸν Κύριό τους καὶ τοῦ ἔλεγαν: «Κύριε σῶσε μας γιὰτὶ χανόμεθα». Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς τοὺς μάλωσε γιὰ τὸ φόβο τους καὶ τοὺς εἶπε: «Γιὰτὶ εἶστε δαιλοὶ, γιὰτὶ ἔχετε λίγη πίστις»; Ὑστερα διάταξε τὸν ἄνεμο καὶ τὴ θάλασσα νὰ ἡσυχάσῃ. Καὶ ἀμέσως γίνηκε μεγάλη γαλήνη. Ἐκεῖνοι δὲ ποὺ εἶδαν τὸ θαῦμα εἶπαν: «Τί ἄνθρωπος εἶναι αὐτός, ποὺ καὶ ἡ θάλασσα καὶ οἱ ἄνεμοὶ τὸν ἀκούνε!»

Ὁ Ἰησοῦς γιὰτρεῦει ἓναν, ποὺ εἶχε γεννηθῆ τυφλός.

Μιὰ μέρα—ἦταν Σάββατο—ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς ἔβγαινε ἔξω

ἀπὸ τὸ ναὸ στὰ Ἱεροσόλυμα, εἶδε ἕναν ἄνθρωπο, ποὺ εἶχε γεννηθῆ τυφλός. Οἱ μαθητές του τότε ρώτησαν τὸν Κύριον: «γιατὶ γεννήθηκε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος τυφλός; Μήπως ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες τῶν γονέων του»; Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε: Γεννήθηκε τυφλός, γιὰ νὰ φανερωθῆ σ' αὐτὸν ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ». Ἀφοῦ εἶπε αὐτά, ἔφτυσε κάτω, ἔκανε λάσπη, ἄλειψε μ' αὐτὴ τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ καὶ τοῦ εἶπε «Πήγαινε νὰ νιφτῆς στὴ δεξαμενὴ τοῦ Σιλωάμ». Αὐτὸς ὑπάκουσε, πήγε, ὅπου τοῦ εἶπε ὁ Χριστός, νίφτηκε καὶ ἀμέσως ἔγινε καλά. Ὅλοι οἱ γνωστοὶ του, ποὺ συναντοῦσε στὸ δρόμο στέκονταν καὶ τὸν ἔβλεπαν μὲ θαυμασμό. Πολλοὶ δὲ τὸν ρωτοῦσαν, ποῖος τὸν ἔκανε καλά. Ἐκεῖνος σὲ ὅλους ἀπαντοῦσε, πὼς κάποιος, ποὺ τὸν ἔλεγαν Ἰησοῦ, εἶναι ὁ γιατρός του καὶ διηγόταν, πὼς εἶχε γίνει ἡ γιατρεία του. Αὐτὸ τ' ἄκουσαν καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ποὺ μισοῦσαν τὸ Χριστό. Προσκάλεσαν λοιπὸν τὸν τυφλὸ καὶ τοῦ εἶπαν πὼς ὁ γιατρός του ἦταν ἄνθρωπος ἁμαρτωλός, γιατί τὸν ἔκανε καλά τὸ Σάββατο, ποὺ δὲν πρέπει νὰ γίνεται καμιὰ ἐργασία. Ἄν οἱ Φαρισαῖοι δὲν εἶχαν τὴν κακία καὶ τὸ φτόνο μέσα τους, δὲ θάλεγαν μιὰ τέτοια κατηγορία γιὰ τὸ Χριστὸ γιατί αὐτὸ ποὺ ἔκαμε ὁ Κύριος ἦταν μιὰ καλὴ πράξη, ποὺ ἐπιτρέπεται νὰ γίνεται καὶ τὸ Σάββατο. Ὁ τυφλὸς παραξενεύτηκε ἀκούοντας πὼς ὁ Ἰησοῦς ἦταν ἕνας ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος, γι' αὐτὸ ἀπάντησε μὲ θάρρος: «Ἐγὼ ξέρω πὼς ἤμουν τυφλὸς καὶ τώρα βλέπω, ξέρω πὼς ὁ Θεὸς δὲν ἀκούει τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀλλὰ τοὺς καλοὺς καὶ εὐσεβεῖς». Ἐκεῖνοι τότε θύμωσαν καὶ τὸν ἐδιώξαν ἀπὸ τὴ Συναγωγὴ.

Ὁ Ἰησοῦς τὸ ἔμαθε καὶ ὅταν τὸν συνάντησε τὸν ρώτησε: «Ἐσὺ πιστεύεις στὸ γιὸ τοῦ Θεοῦ; Ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε: «Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ γιὸς τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ τὸν πιστέψω; Ὁ Ἰησοῦς εἶπε: «Αὐτός, ποὺ βλέπεις μπροστά σου καὶ μιλάς μαζί του». Τότε ὁ τυφλὸς ἅμα ἄκουσε αὐτὰ γονάτισε, τὸν προσκύνησε καὶ εἶπε: «Πιστεύω, Κύριε, σ' ἐσένα, ποὺ εἶσαι γιὸς τοῦ Θεοῦ».

Ἡ Μεταμόρφωση τοῦ Χριστοῦ.

Στὴ Γαλιλαία εἶναι ἕνα βουνό, ποὺ τὸ λέγουν Θαβώρ. Σ' αὐτὸ ἀνέβηκε μιὰ φορὰ ὁ Ἰησοῦς γιὰ νὰ προσευχηθῆ

έχοντας μαζί του τους τρεις μαθητές του, τὸν Πέτρο, τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη. Ὑστερα ἀπὸ τὴν προσευχή του, ἔξαφνα μεταμορφώθηκε μπροστὰ στοὺς μαθητές του, τὸ πρόσωπό του πήρε τὴ λάμψη τοῦ ἡλίου, τὰ ρούχα του γινήκανε ἄσπρα σὰν τὸ φῶς· ἐνῶ δὲ οἱ μαθητές τὸν κοίταζαν με θαυμασμό, βλέποντας πῶς παρουσιάστηκαν κοντὰ στὸ Χριστὸ δυὸ ἅγιοι ἄντρες τῆς παλαιᾶς διαθήκης, ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ προφήτης Ἡλίας, πὺν μιλοῦσαν μαζί του.

Τότε ὁ Πέτρος παίρνοντας, θάρρος λέει στὸν Ἰησοῦ : «Κύριε, εἶναι καλὰ νὰ μείνωμε ἐδῶ. Ἄν θέλῃς, μπορούμε νὰ κάνωμε τρεῖς σκηνές, μιὰ γιὰ Σένα, μιὰ γιὰ τὸ Μωϋσῆ καὶ μιὰ γιὰ τὸν Ἡλία». Ἐνῶ δὲ ἔτσι μιλοῦσε ὁ Πέτρος, ἔξαφνα ἓνα σύννεφο φωτεινὸ ἐσκέπασε τὸ Χριστὸ καὶ τοὺς δυὸ προφήτες κι' ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ σύννεφο ἀκούστηκε μιὰ φωνή, πὺν ἔλεγε : «Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀγαπημένος μου γιός, αὐτὸν πρέπει νὰ τὸν ἀκοῦτε». Ὅταν οἱ μαθητές ἄκουσαν αὐτὰ τὰ λόγια φοβήθηκαν πάρα πολὺ κι' ἔπεσαν μετὸ πρόσωπο κάτω στὴ γῆ. Τότε ὅμως ἤρθε κοντὰ τους ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε «Σηκωθῆτε ἄπάνω, μὴ φοβᾶστε». Ὁ Πέτρος καὶ οἱ δύο ἄλλοι μαθητές σήκωσαν τότε τὰ μάτια τους καὶ δὲν εἶδαν πιά ἐκεῖ κανέναν ἄλλον, παρὰ μόνο τὸν Ἰησοῦ. Ἐνῶ δὲ κατέβαιναν ἀπὸ τὸ βουνὸ κι' ἐρχόνταν στοὺς ἄλλους μαθητές ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶδωσε διαταγὴ νὰ μὴ ποῦν σὲ κανένα τίποτα γιὰ τὴ μεταμόρφωσή του, ἕως ὅτου ἀναστηθῆ ἀπὸ τοὺς νεκρούς.

Τὴ μεταμόρφωση γιορτάζουμε στὶς 6 Αὐγούστου. Στὴν γιορτὴ αὐτὴ ψέλνει ἡ ἐκκλησία αὐτὸ τὸ τροπάρι :

«Μεταμορφώθῃς ἐν τῷ ὄρει, Χριστὲ ὁ Θεός, δείξας τοῖς μαθηταῖς σου τὴν δόξαν σου καθὼς ἠδύναντο. Λάμψον καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς τὸ φῶς σου τὸ αἰδίου, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, φωτοδότα δόξα σοι».

Δηλαδή : «Μεταμορφώθῃκες ἄπάνω στὸ βουνό, Χριστὲ ὁ Θεός, καὶ ἔδειξες στοὺς μαθητές σου τὴ δόξα σου, ὅπως μπορούσαν νὰ τὴν δοῦν. Σὲ παρακαλοῦμε νὰ λάμψη καὶ σὲ μᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς τὸ αἰώνιό σου φῶς».

Ὁ Ζακχαῖος.

Μιὰ μέρα ἐπλησίαζε ὁ Χριστὸς στὴν πόλη Ἱεριχώ. Ὅταν γίνῃκε τοῦτο γνωστὸ ἔτρεξαν ὅλοι ἀπὸ τὴν Ἱεριχώ γιὰ

νά τὸν ὑποδεχοῦν καὶ ν' ἀκούσουν τὰ θεῖα του λόγια. Μαζὶ μ' αὐτοὺς βγήκε κι' ἕνας πλούσιος, ὁ Ζακχαῖος, ποὺ ἦταν ἀρχιτελώνης. Ἐπειδὴ ὁμως ἦταν κοντὸς καὶ δὲ θὰ μπορούσε μέσα ἀπὸ τὸν κόσμον νὰ δῆ τὸ Χριστό, ἔτρεξε κι' ἀνέβηκε ἐπάνω σὲ μιὰ μουριά. Ὅταν πιά ἤρθε κοντὰ στὴ μουριά ὁ Ἰησοῦς μὲ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσαν στάθηκε κάτω ἀπὸ τὸ δένδρο, κοίταξε ἐπάνω πρὸς τὸν Ζακχαῖο καὶ

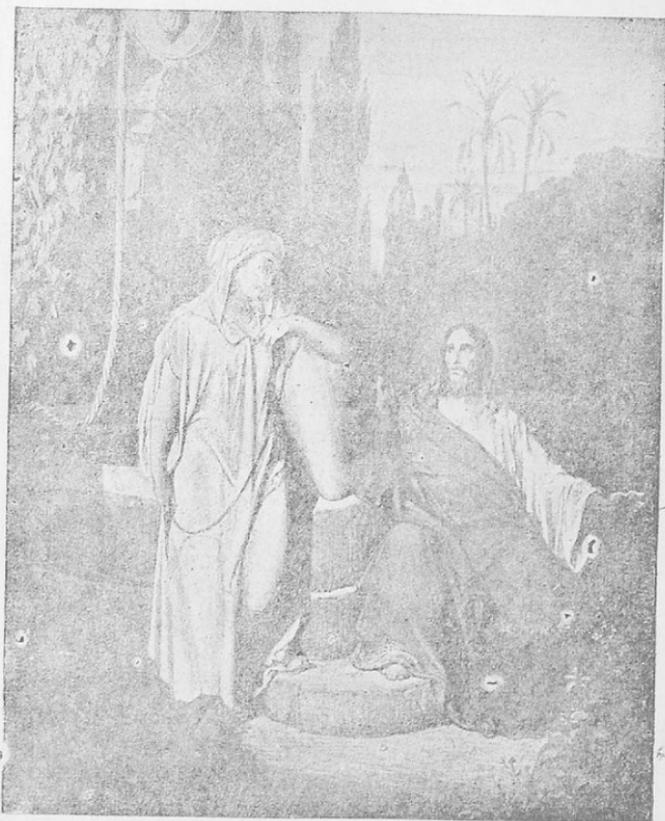

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος.

τοῦ εἶπε: «Ζακχαῖε, ἔλα κάτω, γιατί σήμερα θαρθῶ στὸ σπίτι σου». Αὐτὸς μὲ χαρὰ κατέβηκε ἀπὸ τὸ δέντρο καὶ ᾠδήγησε τὸν Κύριο στὸ σπίτι του. Τότε ἐκεῖ μετανοημένος γιὰ τίς πολλές ἀδικίες ποὺ εἶχε κάνει, εἶπε στὸν Ἰησοῦ: «Κύριε, τὴ μισὴ περιουσία μου θὰ τὴ δώσω στοὺς φτωχοὺς, κι' ἂν ἔχω ζημιώσει κανένα, θὰ τοῦ πληρώσω τὴ ζημία τέσσερες φορές περισσότερο». Ὑστερα ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀληθινὴν μετανοία τοῦ Ζακχαίου, τοῦ λέει ὁ Χριστός. «Σήμερα σώθηκε αὐτὴ ἡ οἰκογένεια· ἐγὼ ἤρθα στὸν κόσμον γιὰ νὰ σώσω τοὺς ἁμαρτωλοὺς».

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρείτιδα.

Κάποτε ὁ Χριστός, ποὺ βρισκόνταν στὴν Ἰουδαία, ἔπρῃπε νὰ ξαναγυρῆ στὴ Γαλιλαία· γι' αὐτὸ ἔπρῃπε νὰ περάσῃ ἀπὸ μιὰ ἄλλη χώρα, ἀπὸ τὴ Σαμάρεια. Οἱ κάτοικοι ὁμῶς αὐτῆς τῆς χώρας δὲν εἶχαν καμιὰ σχέση μὲ τοὺς Ἰουδαίους

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρείτιδα.

γιατὶ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς περιφρονοῦσαν. Ὁ Χριστὸς ὁμῶς ποὺ δὲν περιφρονοῦσε κανέναν ἄνθρωπο, δὲ δυσκολεύτηκε νὰ περάσῃ κι' ἀπὸ τὴ Σαμάρεια. Ἦταν μεσημέρι κι' ἔκανε πολλὴ ζέστη, ὅταν ἐπλησίασε στὴν πόλη Σιχάρ. Τότε ὁ Ἰησοῦς κουρασμένος ἀπὸ τὴν ὁδοπορίαν κάθισε κοντὰ στὸ πηγάδι τοῦ

Ίακώβ γιά νά ξεκουραστῆ, ἐνῶ οἱ μαθητές του πῆγαν μέσα στήν πόλη γιά ν' ἀγοράσουν τροφές. Δέν πέρασε πολλή ὥρα καί νά, ἤρθε μιὰ γυναίκα ἀπ' τή Σαμαρεία μέ τή στάμνα της στόν ὄμο γιά νά πάρη νερό ἀπό τὸ πηγάδι ἐκεῖνο. Ἄμα ὁ Ἰησοῦς τὴν εἶδε, τὴν ἐχαιρέτησε μέ καλοσύνη καί τῆς γύρεψε τὰ τοῦ δώση λίγο νερό γιά νά πιῆ. Ἡ γυναίκα ὁμως ποὺ κατάλαβε πὼς ὁ ξένος ἦταν Ἰουδαῖος παραξενεύτηκε γιά τὴν παρὰ κλήση τοῦ ξένου ποὺ δὲν ἦταν ἀκατάδεχτος σὰν τοὺς ἄλλους Ἰουδαίους καί ἀμέσως μέ εὐχαρίστηση τοῦ ἔδωσε νά πιῆ. Ὑστερα μιλώντας μαζί του κατάλαβε ἀπὸ τὰ ὠραία του λόγια πὼς ἦταν ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, προφήτης, γι' αὐτὸ τὸν ρώτησε ποῦ πρέπει νά λατρεύεται ὁ Θεός, ἐπάνω στὸ βουνὸ Γαριζίν, ὅπως ἔκαναν οἱ Σαμαρείτες ἢ στὸ ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων, ὅπου προσκυνοῦσαν οἱ Ἰουδαῖοι. Τότε ὁ Ἰησοῦς τῆς λέγει : Πλησιάζει ὁ καιρὸς ποὺ οἱ ἄνθρωποι θὰ προσκυνοῦν τὸν Θεὸ σὲ ὅλα τὰ μέρη. Γιατὶ ὁ Θεὸς σὰν πνεῦμα δὲν εἶναι μόνο σ' ἓναν τόπο ἀλλὰ παντοῦ καί γι' αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος, ὅπου καὶ ἂν βρισκεται, μπορεῖ νά λατρεύη καί νά κάνη τὴν προσευχή του στὸ Θεό».

Ἡ Σαμαρείτιδα, ποὺ ἄκουε μέ θαυμασμὸ αὐτὴ τὴ διδασκαλία, ἀποκρίθηκε : «Ὅταν ἔρθῃ ὁ Χριστὸς στὸν κόσμον θὰ μᾶς τὰ εἰπῆ ὅλα αὐτά». Ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς τῆς λέει : «Ἐγὼ εἶμαι ὁ Χριστός!»

Μόλις ἐπρόφτασε νά πῆ αὐτὰ τὰ λόγια καί νά, ἔρχονται οἱ μαθητές του ἀπὸ τὴν πόλη μέ τὰ φαγητά, ποὺ εἶχαν ἀγοράσει. Τὸν προσκάλεσον νά φάγῃ· ἐκεῖνος ὁμως τοὺς εἶπε : «Δικό μου φαγητὸ εἶναι νά κάνω τὸ θέλημα τοῦ Πατέρα μου». Ἡ Σαμαρείτιδα ὁμως ἀφοῦ ἄφησε τὴ στάμνα της ἐκεῖ, ἔτρεξε στήν πόλη της καί εἶπε σὲ ὅλους τοὺς κατοίκους πὼς ἔξω στὸ πηγάδι τοῦ Ἰακώβ εἶχε συναντήσει τὸ Χριστό. Τότε πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς πῆγαν μαζί της τὸν εἶδαν καί τὸν παρακάλεσαν νά ἔρθῃ τὰ μείνη στήν πόλη τους. Καί πράγματι ὁ Χριστὸς δέχτηκε τὴν πρόσκλησή τους καί ἔμεινε δυὸ μέρες στήν πόλη Σιχάρ, ὅπου πολλοὶ τὸν πίστεψαν κα' ἔγιναν μαθητές του.

Ἡ παραβολὴ γιά ἓναν ἀνόητο πλούσιον.

Μιὰ μέρα ἤρθε στὸν Ἰησοῦ ἓνας ἄνθρωπος καί τοῦ

εἶπε : « Δάσκαλε, πὲς στὸν ἀδερφό μου νὰ μοιράσῃ μαζί μου τὴν περιουσία, ποὺ μᾶς ἀρῆκαν οἱ γονεῖς μου, γιατί δὲ θέλει ». Ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε : « Ποιὸς μὲ ἔκανε δικαστὴ σὰς ; Ἐγὼ μόνο μιὰ συμβουλή θὰ σὰς δώσω, νὰ μὴν εἴσαστε πλεονέχτες ».

Γιὰ νὰ καταλάβουν δὲ καλύτερα καὶ οἱ δυὸ ἀδερφοὶ καὶ ὁ ἄλλος κόσμος ποὺ τὸν ἄκουε, πόσο κακὸ εἶναι ἡ πλεονεξία, τοὺς εἶπε μιὰ παραβολή, δηλαδὴ μιὰ πλαστὴ διήγηση. Ἐνας πλούσιος ἄνθρωπος εἶχε πολλὰ κτήματα. Μιὰ χρονιά ὅμως εἶχαν τόσο πολὺ καρπορορήσει, ποὺ δὲν ἤξερε τί νὰ κάνῃ τοὺς πολλοὺς καρπούς. Σκέφτηκε λοιπὸν καὶ εἶπε : Πρέπει νὰ γεμίσω τίς ἀποθήκες μου, νὰ χτίσω ἄλλες πιὸ μεγάλες καὶ μέσα σ' αὐτὲς νὰ μαζέψω ὅλα τὰ γεννήματά μου καὶ ὕστερα νὰ πῶ στὴν ψυχὴ μου : ψυχὴ μου ἔχεις πολλὰ καλὰ γιὰ πολλὰ χρόνια, γι' αὐτὸ φάγε, πιὲ καὶ διασκέδασε ».

Ἐνῶ ὅμως ἔκανε αὐτὴ τὴ σκέψη, ἄκουσε τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ποὺ τοῦ ἔλεγε : Ἀνόητε αὐτὴ τὴ νύχτα θὰ πεθάνῃς, ὅσα δὲ μαζέψῃς σὲ ποιὸν θὰ μείνουν ;

Ἀφοῦ ὁ Χριστὸς εἶπε αὐτὴ τὴν παραβολή, ἔβγαλε καὶ ἓνα σπουδαῖο συμπέρασμα γιὰ ὅλους. Αὐτό, εἶπε, ποὺ ἔπαθε ὁ ἀνόητος πλούσιος, θὰ τὸ πάθουν ὅλοι, ὅσοι φροντίζουν μόνο γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους καὶ δὲν κάνουν καλὰ ἔργα καὶ ἐλεημοσύνη στους φτωχοὺς.

Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελῶνη καὶ τοῦ Φαρισαίου

Ἐπειδὴ οἱ Φαρισαῖοι ἦταν περήφανοι, καὶ περιφρονοῦσαν τοὺς ἄλλους, ὁ Χριστὸς εἶπε τὴν παραβολὴ αὐτὴ γιὰ νὰ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ εἶναι ταπεινοί.

Δυὸ ἄνθρωποι ἀνέβηκαν στὸ ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων γιὰ νὰ προσευχηθοῦν. Ὁ ἓνας ἦταν Φαρισαῖος, ὁ ἄλλος ἦταν Τελῶνης. Ὁ Φαρισαῖος στάθηκε ἐκεῖ μὲ ὑπερηφάνεια καὶ εἶπε : « Θεέ μου, σ' εὐχαριστῶ γιατί ἐγὼ δὲν εἶμαι ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, κλέφτης, ἄδικος, κακὸς ἢ ὅπως αὐτὸς ἐδῶ ὁ Τελῶνης : νηστεύω δυὸ φορὲς τὴν ἐβδομάδα, καὶ δίνω τὸ ἓνα δέκατο ἀπὸ τὴν περιουσία μου γιὰ ἐλεημοσύνη ». Ὁ Τελῶνης ὅμως στάθηκε ἀπὸ μακριὰ καὶ δὲν τολμοῦσε νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια του στὸν οὐρανὸ γιατί ντροπέταν τὸ Θεὸ γιὰ τίς ἁμαρ-

τίες του. Μόνο χτυπούσε με τὰ χέρια του τὰ στήθια του και ἔλεγε : «Θεέ μου, συγχώρησέ με τὸν ἁμαρτωλό». Ὑστερα ἀπὸ τὴν παραβολὴ αὐτὴ εἶπεν ὁ Χριστὸς στοὺς μαθητῆς : « Ἀληθινὰ σὰς λέγω πὼς ὁ Θεὸς ἐσυγχώρησε μόνο τὸν Τε-

Τελώνης καὶ Φαρισαῖος.

λώνη γιατί μετάνιωσε γιὰ τὶς ἁμαρτίες του καὶ ὄχι τὸ Φαρισαῖο τὸν περήφανο».

Ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτη.

Μιά μέρα παρουσιάστηκε στὸν Ἰησοῦ ἓνας νομικὸς (δηλαδή πού ἤξερε τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ) καὶ τὸν ρώτησε : « Δάσκαλε, τί πρέπει νὰ κάνω γιὰ νὰ κληρονομήσω τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ » ; Ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε : « Τί εἶναι γραμμένο στὸ νόμο » ; ὁ νομικὸς εἶπε : « Νὰ ἀγαπήσης τὸν Κύριον τὸν Θεόν σου μ' ὅλη σου τὴν καρδιά καὶ μὲ ὅλη σου τὴν ψυχὴ καὶ νὰ ἀγαπήσης τὸν πλησίον σου, ὅπως ἀγαπᾷς τὸν ἑαυτὸν σου ». Τότε ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέγει : « Πολὺ ὀρθὰ ἀποκρίθηκες, διὰ τὴν κά- νησ αὐτὰ θὰ κληρονομήσης τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ». Ἐκεῖνος ὁμως γιὰ νὰ δικαιολογηθῆ ρώτησε πάλι τὸν Ἰησοῦ : « Κύριε,

ποιός είναι ὁ πλησίον μου»; Τότε ὁ Χριστός, γιὰ νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ, εἶπε αὐτὴ τὴν παραβολή.

Ἐνας ἄνθρωπος μιὰ φορὰ πῆγαινε ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ στὴν Ἱεριχώ. Στὸν δρόμο ὁμοῦ τὸν ἐπισσαν ληστές, τοῦ ἔβγαλαν τὰ ρούχα του, τὰ πῆραν αὐτὰ καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶχε μαζί του καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπλήγωσαν, τὸν ἄφησαν ἐκεῖ στὸ δρόμο μισοπεθαμένο κι' ἔφυγαν. Κατὰ τύχη περνοῦσε ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο ἓνας ἱερέας, εἶδε τὸν πληγωμένο, ἀλλὰ δὲν τὸν βοήθησε. Κατόπιν πέρασε κι' ἓνας Λευίτης. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς δὲν ἔδωσε καμιὰ βοήθεια. Τέλος ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο περνοῦσε κι' ἓνας Σαμαρεῖτης ἀπάνω στὸ ζῶο του. Αὐτὸς μόλις

Ἁ καλὸς Σαμαρεῖτης.

εἶδε τὸν πληγωμένο, τὸν πλησίασε, τοῦ καθάρισε καὶ τοῦ ἔδωσε τὶς πληγές του, ὕστερα δὲ τὸν ἔβαλε ἀπάνω στὸ ζῶο του καὶ τὸν πῆγε σ' ἓνα πανδοχεῖο, ὅπου πολὺ τὸν περιποιήθηκε. Τὴν ἄλλη μέρα πρὶν φύγη φώναξε τὸν ξενοδόχο κι' ἀφοῦ τοῦ ἔδωσε δυὸ δραχμές, τὸν παρακάλεσε νὰ φροντίσῃ γιὰ τὸν πληγωμένο ὡς τὸ γυρισμὸ του.

Ἐταν τελείωσε ὁ Ἰησοῦς τὴν παραβολή ρώτησε τὸν νο-

μικό: «Ποῖος ἀπὸ τούτους τρεῖς ἐκείνους εἶναι ὁ πλησίον τοῦ πληγωμένου»; Ὁ νομικός ἀπάντησε· «Βίβια ἐκείνος, πὸν τὸν ἐβόηθησε». Τότε ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· «Πήγαινε καὶ κάνε καὶ οὐ τὸ ἴδιον».

Ἡ παρὰβολὴ τοῦ ἀσώτου.

Ὁ Ἰησοῦς γιὰ νὰ δεῖξη τὴν μεγάλη εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς, πὸν μετανοοῦν εἰλικρινά, εἶπε τὴν ἑξῆς παρὰβολήν:

Ἐνας πατέρας εἶχε δυὸ γιουίους. Ὁ μικρότερος λέγει, μιὰ μέρα, στὸν πατέρα του. Πατέρα, δόσε τὸ μερίδιο τῆς περιουσίας πὸν μοῦ ἀνήκει, γιατί σκέπτομαι νὰ φύγω. Ὁ πατέρας ἐμοίρωσε τότε τὴν περιουσία του στοὺς γιουίους του. Ὁ μικρότερος ἐλήρησε τὸ μερίδιό του, τὸ πούλησε καὶ ἔφυγε σὲ χώρα μακρυνή. Ἐκεῖ ἐσπατάλησε ὅλη τὴν περιουσία του σὲ ἀσωτείες. Ὅταν ἐσώθησαν τὰ λεπτά του, ἔτυχε νὰ πέση μεγάλη πείνα σὲ κείνον τὸν τόπο. Αὐτὸς μὴ ἔχοντας χρήματα ἀναγκάστηκε νὰ γίνῃ χοιροβοσκός. Τὸ ψωμί δὲν τὸν ἔφτανε καὶ προσπαθοῦσε νὰ γεμίση τὴν κοιλιά του τρώγοντας ἀπὸ τὰ χαρούπια τῶν χοίρων. Μιὰ μέρα συλλογίστηκε: «Τόσοι δοῦλοι ζοῦνε πλουσιοπάροχα στὸ σπίτι τοῦ πατέρα μου καὶ ἐγὼ κάθομαι ἐδῶ καὶ κοντεῦω νὰ πεθάνω ἀπὸ τὴν πείνα. Δὲν εἶναι ζωὴ αὐτή. Θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ πάω στὸν πατέρα μου θὰ πέσω στὰ πόδια του καὶ θὰ τοῦ πῶ: Πατέρα, ἤμαρτον στὸν οὐρανὸ καὶ ἐνώπιόν σου, δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λέγωμαι γιουός σου, πάρε με γιὰ δοῦλο σου».

Ὅπως τὸ εἶπε καὶ τόκαμε. Ὁ πατέρας του ὅταν τὸν εἶδε νὰ ἔρχεται σ' αὐτὴν τὴν ἐλεεινὴ κατάσταση, τὸν εὐσπλαχνίστηκεν, ἔτρεξε, τὸν πῆρε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸν καταφίλησε.

Ὁ γιουός του τοῦ εἶπε· «Πατέρα, ἤμαρτον στὸν οὐρανὸ καὶ ἐνώπιόν σου, δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λέγωμαι γιουός σου, δέξε με γιὰ δοῦλο σου».

Ὁ πατέρας του, χωρὶς νὰ δώση προσοχὴ στὰ λόγια του, διέταξε τοὺς δούλους του νὰ τὸν ντύσουν μὲ καινούργια φορέματα σὰν πρῶτα, νὰ τοῦ βάλουν δακτυλίδι στὸ χέρι του καὶ παπούτσια στὰ πόδια του. Σφάξτε, τοὺς λέγει, καὶ τὸ σιτευτὸ

μοσχάρι και φωνάξετε τούς φίλους μου νάρθουν νά διασκεδάσωμε άποψε, γιατί έχω μεγάλη χαρά. Ο γυιός μου νεκρός ήταν και ζωντανεψε, χαμένος και εύρέθηκε.

Οί ύπηρέτες, είαμαν, όπως έπρόστιαξε. Και σέ λίγο τά σπιτι ήχοϋσε από μουσική, χορούς και τραγούδια.

Το βράδυ, σάν γύρισε ο μεγαλύτερος γυιός από τά χωράφια και είδε τά φώτα και άκουσε τά τραγούδια και τούς χορούς, ρώτησε ένα δούλο, τι συμβαίνει. "Εμαθε τότε, πώς ήλθε ο άδελφός του και πώς ο πατέρας του από τή χαρά του διέταξε νά σφάζουν τó σιτευτό μοσχάρι και φώναξε τούς φίλους του νά διασκεδάσουν. Έκεινος τότε θυμωσε και δέν ήθελε νά μπή μέσα. Ο πατέρας του κατέβηκε και τόν παρκάλεσε νά μπή μέσα. Άλλ' αυτός θυμωμένος τοϋ λέγει. «Έγώ τόσα χρόνια δουλεύω κοντά σου και κάνω ό,τι με διατάξεις και δέν μοϋ έδωκες μιá φορά ένα κατσίκι νά φάω με τούς φίλους μου. Και τώρα πού ήλθε ο γυιός σου αυτός, πού κατασπατάλησε τήν περιουσία σου στις διασκεδάσεις, έσφαξες γι' αυτόν τó σιτευτό μοσχάρι».

Ο πατέρας του τότε τοϋ είπε. «Παιδί μου, σϋ είσαι πάντοτε μαζί μου και όλη ή περιουσία μου είναι δική σου. Έπρεπε, λοιπόν, και σϋ νά χαρής ώσαν ο άδελφός σου ήταν νεκρός και έζωντάνεψε, χαμένος και εύρέθηκε».

Η παραβολή τών δέκα παρθένων.

Έπειδή ο Χριστός ήθελε νά μάς διδάξη, πώς πρέπει νά είμαστε πάντα έτοιμοι, γιατί δέν ξερομε ποτε θά γίνη από τó Θεό ή κρίση τοϋ κόσμου, είπε αυτή τήν παραβολή.

Δέκα παρθένες πήραν τίς λυχνίες των και περίμεναν νά υποδεχτοϋν τόν νυμφίο.

Οί πέντε άπ' αυτές ήτανε φρόνιμες, γι' αυτό πήραν μαζί τους και λάδι για τά φανάρια τους. Οί άλλες πέντε ήτανε άνόητες και ήρθαν χωρίς ιδιαίτερο λάδι, νομίζοντας πώς έφτανε τó λάδι τών φαναριών των. Έπειδή όμως ο νυμφίος άργοϋσε, νύσταξαν όλες και κοιμήθηκαν. Κατά τά μεσάνυχτα άκούστηκε μιá φωνή πού έλεγε. Νά, ο νυμφίος έρχεται· βγήτε νά τόν υποδεχτήτε. Τότε σηκώθηκαν όλες και διώρθωναν τίς λυχνίες. Οί άνόητες έπειδή δέν είχαν λάδι, ζήτησαν από τίς φρόνιμες. Έκεινες άπήντησαν· δέν μπορούμε νά σάς δώσουμε

γιατί δὲν μᾶς περισσεύει. Πηγαίνετε καλύτερα σ' ἐκείνους πού πουλᾶνε τὸ λάδι. Τότε οἱ ἀνόητες ἔφυγαν γιὰ ν' ἀγοράσουν λάδι, ἀλλὰ στὸ μεταξύ ὁ νυμφίος ἔφτασε στὸ σπίτι. Οἱ φρόνιμες μπήκαν μαζί του στοὺς γάμους καὶ ἡ πόρτα ἔκλεισε. Ὅσοιρα γύρισαν κι' οἱ ἀνόητες, χτυποῦσαν τὴν πόρτα καὶ παρακαλώντας ἔλεγαν: Κύριε, Κύριε. ἄνοιξέ μας. Ἀλλὰ ὁ Κύριος ἀπὸ μέσα τοὺς εἶπε: Δὲν σᾶς ξέρω φύγετε ἀπ' ἐδῶ!

Ἡ ἀνάσταση τοῦ Λαζάρου.

Κοντὶ στὰ Ἱεροσόλυμα ἦταν ἓνα χωριό, πού λεγόταν Βηθανία. Ἐεῖ κατοικοῦσε ὁ φίλος τοῦ Χριστοῦ Λάζαρος μὲ

Ἡ ἀνάσταση τοῦ Λαζάρου.

τῆς ἀδελφῆς του τῆ Μάρθα καὶ τῆ Μαρία. Μιὰ μέρα ἀρρώστησε ὁ Λάζαρος βρισιὰ κι' ἡ ἀδελφίς του ἔστειλαν ἓναν ἀνθρώπο στὸν Ἰησοῦ καὶ τὸν παρακλοῦσαν νὰ ἐρθῆ ἀμέσως στὴ Βηθανία γιὰ νὰ τὸν κἀνῃ καλά. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε στοὺς μαθητῆς του, πὼς αὐτὴ ἡ ἀρρώστια δὲν εἶνε γιὰ θάνατο, ἀλλὰ γιὰ νὰ δοξαστῇ ὁ γιὸς τοῦ Θεοῦ. Δὲν πῆγε ὅμως ἀμέσως, ἀλλὰ ἔπεινε στὸν τόπο ἐκεῖνο, ὅπου βρισκόταν, ἀκόμη δυὸ μέρες. Τὴν τρίτη ἡμέρα εἶπε στοὺς μαθητῆς του: «Ὁ Λάζαρος ὁ φίλος μας κοιμήθηκε καὶ πηγαίνω νὰ τὸν ξυπνήσω». Ἐπειδὴ

δὲ ἐκεῖνοι δὲν τὸν κατάλαβαν τὶ ἤθελεν νὰ πῆ, τοὺς μίλησε πρὸ καθορᾶ: «Ὁ Λάζαρος πέθανε, ἅς πᾶμε λοιπὸν σ' αὐτόν».

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔφτασε στὴ Βηθανία, ὁ Λάζαρος ποὺ εἶχε πεθάνει πρὶν ἀπὸ τέσσαρες ἡμέρες, βρισκόταν πρὸ τοῦ τάφο. Ἄμα ἄκουσαν οἱ δυὸ ἀδελφές γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ ἔτρεξαν ἀμέσως νὰ τὸν ὑποδεχτοῦν, πρῶτα ἡ Μάρθα καὶ ὕστερα ἡ Μαρία. Ὅταν τὸν εἶδαν, μὲ κλάματα τοῦ ἔλεγαν: «Κύριε, ἂν ἦσουν αἰ ἐδῶ, δὲ θὰ πέθαινε ὁ ἀδελφός μας». Ὁ Ἰησοῦς εἶπε σ' αὐτές: «Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ, ὅποιος πιστεύει σ' ἐμένα καὶ ἂν ἔχη πεθάνει, θ' ἀναστήθῃ». Στὸ μεταξὺ πολὺς κόσμος μίμριζε γιὰ νὰ ἰδῆ τὸν Ἰησοῦ, ὅλοι δὲ ἔκλαιγαν. Τότε ὁ Ἰησοῦς ζήτησε νὰ τοῦ δεῖξουν ποῦ εἶχαν θάψει τὸ Λάζαρο. Ἡ Μαρία μὲ τοὺς ἄλλους τὸν ὠδήγησαν στὸ μνημεῖο, ποὺ ἦταν σκεπασμένο μὲ μὴ πλάκα. Ὅταν ἔφτασαν ὁ Ἰησοῦς συγκινήθηκε πάρα πολὺ, στὰ μάτια του φάνηκαν δάκρυα. Ἀμέσως διάταξε νὰ σηκώσουν τὴν πλάκα ἀπὸ τὸν τάφο. Ἀφοῦ δὲ προσευχήθηκε στὸν Πατέρα του εἶπε δυνατὰ: «Λάζαρε, ἔλα ἔξω!» Καὶ ἀμέσως βγήκε ὁ Λάζαρος ἀπὸ τὸν τάφο· γι' αὐτὸ πολλοὶ Ἰουδαῖοι πίστεψαν στὸν Ἰησοῦ.

Ἡ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΘΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἡ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσόλυμα.

Ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς ἀνάστησε τὸ Λάζαρο, τὴν ἄλλη μέρα ξεκίνησε γιὰ τὰ Ἱερουσόλυμα, ὅπου ἤθελε νὰ γιορτάσῃ τὸ Πάσχα μὲ τοὺς μαθητὲς του. Στὸ δρόμο φώναξε δυὸ ἀπ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἔστειλε στὸ χωριὸ Βηθσαφαγή γιὰ νὰ τοῦ φέρουν ἕνα θηλυκὸ γαῖδούρι μὲ τὸ πουλάρι του. Αὐτοὶ ἔκαναν, ὅ,τι τοὺς πρόσταξε ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔφεραν τὰ ζῶα, ἀπάνω δὲ στὸ πουλάρι ἔβαλαν τὰ ροῦχα τους γιὰ νὰ καθίσῃ ὁ Ἰησοῦς. Ἀνέβηκε λοιπὸν ὁ Χριστὸς ἀπάνω στὸ ζῶο καὶ ἔτσι πήγαιναν εἰς τὰ Ἱερουσόλυμα. Ὅταν ὁ λαὸς τῶν Ἱερουσαλὴμων ἄκουσε ὅτι ἐρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, βγήκε ἔξω νὰ τὸν ὑποδεχθῆ κρατώντας εἰς τὰ χεῖρα βῆια, δηλαδὴ κλαριά ἀπὸ φοινίκια, καὶ ἔψελνε: «Ὡσαννὰ τῷ Υἱῷ Δαβὶδ, εὐλογημένος ὁ

ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ὡσαννὰ ἐν τοῖς Ὑψίστοις». Δηλαδή «ἄς σώσῃ ὁ Θεὸς τὸν ἀπόγονο τοῦ Δαβὶδ. Ἄς εἶναι εὐλογημένος αὐτὸς ποὺ ἔρχεται στὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. Ἄς σώσῃ αὐτὸν ὁ Θεός, ποὺ κατοικεῖ στὰ ὕψη». Μὲ τόση δόξα καὶ τιμὴ μπῆκε ὁ Ἰησοῦς στὰ Ἱεροσόλυμα. Μέσα ὁμῶς στὴν

Ἡ εἰσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα

πόλη ἄλλοι ἄνθρωποι εἶχαν στρώσει τὰ ρούχα τους στοὺς δρόμους, γιὰ νὰ περάσῃ ἀπάνω ἀπ' αὐτὰ ὁ Κύριος. Αὐτὴ τὴν εἰσοδο τοῦ Ἰησοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα γιορτάζουμε τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων, ἑπτὰ μέρες πρὶν ἀπὸ τὸ Πάσχα.

Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Φαρισαῖοι.

Τί ἦταν οἱ Φαρισαῖοι; Αὐτοὶ ἦταν ἓνας θρησκευτικὸς σύλλογος Ἰουδαίων ποὺ ζητοῦσε νὰ κἀνῃ τὸ λαὸν ν' ἀγαπᾶ τὸ πολὺ τὴν θρησκεία του. Οἱ περισσότεροὶ ὅμως ἀπ' αὐτοὺς τοὺς Φαρισαῖους ἦταν ὑποκριτὲς, ἐδίδασκαν τὴν θρησκεία στὸν κόσμον, ἐνῶ αὐτοὶ δὲν πίστευαν τίποτε. Ὁ Χριστὸς μας μιλοῦσε πολλὰς φορὰς ἐναντίον τους, (θυμηθῆτε καὶ τὴν παραβολὴν τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου), γι' αὐτὸ καὶ ἐκεῖνοι τὸν μισοῦσαν καὶ ζητοῦσαν εὐκαιρία νὰ τὸν πιάσουν καὶ νὰ τὸν σκοτώσουν. Λίγες μέρες πρὶν ἀπὸ τὸ πάθος του ὁ Ἰησοῦς πάλι μίλησε στὸ λαὸν γιὰ τοὺς Φαρισαίους καὶ τοὺς φανέρωσε ποιοὶ ἦταν πραγματικά. Εἶπε πῶς, ἐνῶ διδάσκουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ εἶναι κολοί, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι εἶναι κοκοί. Τοὺς παρόμοιασε μὲ τάφους ποὺ ἀπ' ἔξω εἶναι στολισμένοι, ἐνῶ μέσα εἶναι γεμᾶτοι ἀπὸ κόκκαλα νεκρῶν καὶ ἀπὸ ἀκαθαρσίες. Αὐτοὶ περιπαίξουν τοὺς ἀλλοῖκους ἀνθρώπους καὶ τοὺς παίρνουν τὰ χρήματά τους γιὰ νὰ προσειχθῶν τάχα γι' αὐτούς. Φαίνονται λοιπὸν μπροστὰ τοὺς ἀνθρώπους πῶς εἶναι δίκαιοι, ἐνῶ εἶναι ἀπὸ μέσα γεμᾶτοι ἀπὸ ὑποκρισίες, ἀδικίες καὶ κακίες. Αὐτὰ καὶ ἄλλα εἶπε γι' αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ τελευταῖα ἐπρόσθεσε πῶς ἡ τιμωρία τοῦ Θεοῦ θὰ τοὺς βρῆ πολὺ γρήγορα.

Ὁ Ἰούδας ζητεῖ νὰ προδώσῃ τὸν Ἰησοῦν.

Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι μαζεύτηκαν τότε στὸ σπίτι τοῦ ἀρχιερέα Καϊάφα καὶ συζητοῦσαν νὰ βροῦν ἓνα τρόπο γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ πιάσουν τὸν Ἰησοῦν. Ἀποφάσισαν ὅμως νὰ μὴν τὸν πιάσουν στὶς γιορτὲς τοῦ Πάσχα, ποὺ πλησίαζαν, ἀλλὰ ἀργότερα, γιατί φοβούνταν μήπως ὁ λαός, ποὺ εἶχε τὸν Ἰησοῦν γιὰ προφήτη, τοὺς κἀνῃ κανένα κακὸ.

Τότε παρουσιάζεται μπροστὰ σ' αὐτοὺς ὁ μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσακαριώτης καὶ τοὺς εἶπε: «Τί μοῦ δίνετε νὰ σᾶς παραδώσω ἐγὼ τὸν Ἰησοῦν»; ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν: «Σοῦ δίνουμε τριάντα ἀργύρια». Ὁ Ἰούδας ἔμεινε σύμφωνος καὶ ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη ζητοῦσε μιὰ εὐκαιρία γιὰ νὰ παραδώσῃ τὸν δάσκαλό του.

Ὁ μυστικὸς δεῖπνος.

Ὁ Ἰησοῦς βρισκόταν στὴ Βηθανία ὅταν ἔφτασε ἡ πρῶ-

τη μέρα τῆς γιορτῆς τοῦ Πάσχα, (ἡ Πέμπτη) πού οἱ ἔβραιοὶ ἔτρωγαν τὸν ἄμνο. Τότε οἱ μαθητὲς ρώτησαν τὸν Κύριο: «πού θέλεις νὰ ἐτοιμάσωμε τὸ δείπνο τῆς γιορτῆς»; Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε στὸν Πέτρο καὶ στὸν Ἰωάννη: «Πηγαίνετε στὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ στὸ δρόμο θὰ βρῆτε κάποιον πού θὰ κρατῆ μιὰ στάμνα μὲ νερό. Νὰ τὸν ἀκολουθήσετε καὶ νὰ μπῆτε μαζύ του στὸ ἴδιο σπίτι. Ἐκεῖ ἀμέσως νὰ πῆτε ἐκ μέρους μου στὸν κύριο τοῦ σπιτιοῦ νὰ σᾶς δείξῃ τὸ μέρος ὅπου πρέπει νὰ ἐτοιμάσετε τὸ δείπνο». Οἱ μαθητὲς ἔκαμαν

Ὁ μουσικὸς δείπνος.

κατὰ τὴν ἐντολὴ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔτσι ἐτοίμασαν ὅλα γιὰ τὸ δείπνο.

Τὸ βράδυ τῆς (μεγάλης) Τετάρτης πρὸς τὴν Πέμπτη ἦρθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴ Βηθανία στὰ Ἱεροσόλυμα, κάθισε στὸ τραπέζι μὲ τοὺς μαθητὲς του, καὶ τοὺς εἶπε: «εἶχα μεγάλη ἐπιθυμία νὰ φάγω μαζί σας τὸν ἄμνο τοῦ Πάσχα πρὶν νὰ πεθάνω». Ἀμέσως δὲ σηκώθηκε ἀπὸ τὸ τραπέζι καὶ ἀφοῦ ζώστηκε μιὰ ποδιά, ἔβαλε νερὸ σὲ μιὰ λεκάνη, ἔπλυνε τὰ πόδια τους καὶ τὰ ἐσπούγγιζε μὲ τὴν ποδιά, ὕστερα δὲ τοὺς εἶπε: «Ἔχετε γιὰ τὸ ἔκανα αὐτό; Γιὰ νὰ σᾶς διδάξω νὰ εἰσθε ταπεινοί». Ὑστερα ἀπ' αὐτὴ τὴ διδασκαλία κάθισε πάλι ὁ Ἰησοῦς στὸ τραπέζι καὶ εἶπε ταραγμένος: «Ἀλήθεια σᾶς λέγω, ἓνας ἀπὸ σᾶς θὰ μὲ προδώσῃ». Οἱ μαθητὲς ἔταράχθη-

καν κι' αὐτοί, ἦταν λυπημένοι, ἔβλεπε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ ὕστερα τὸν ρωτοῦσαν : «Μήπως εἶμαι ἐγώ, Κύριε»; Ὁ Κύριος ὁμοῦ σιωποῦσε. Τότε ὁ Ἰωάννης πού καθόταν κοντά του, ἔσκυψε καὶ τὸν ἐρώτησε σιγά, ποιὸς εἶναι ὁ προδότης, ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπάντησε : «ἐκεῖνος πού θὰ τοῦ δώσω ἓνα κομμάτι ψωμί, βρυτημένο στό ζουμί τοῦ φαγητοῦ». Καὶ ἀμέσως ἔδωκε ἓνα κομμάτι στόν Ἰούδα καὶ τοῦ εἶπε : «Ὅ,τι θέλεις νὰ κάνης, κάνε το γρήγορα». Ὁ Ἰούδας ἀμέσως ἔφυγε καὶ πῆγε στοὺς ἀρχιερεῖς. Κατόπιν ὁ Ἰησοῦς πῆρε τὸ ψωμί, τὸ εὐλόγησε, τὸ ἔκοψε κομμάτια καὶ τὸ μοίρασε στοὺς μαθητὲς του λέγοντας : «*Δίβετε, φάγετε, αὐτὸ εἶναι τὸ σῶμα μου*». Κατόπιν πῆρε τὸ ποτήρι μὲ τὸ κρασί, τὸ εὐλόγησε, τὸ ἔδωσε στοὺς μαθητὲς νὰ πιοῦν, λέγοντας : «Πιέτε ὅλοι ἀπὸ τὸ ποτήρι αὐτό, αὐτὸ εἶνε τὸ αἷμα μου, πού θὰ χυθῆ γιὰ σᾶς καὶ γιὰ ὅλο τὸν κόσμο. Τοῦτο νὰ κάνετε γιὰ νὰ μὴ θυμᾶσθε». Ἔτσι λοιπὸν ὁ Χριστὸς παρέδωκε στοὺς μαθητὲς του τὸ μυστήριον τῆς ἁγίας κοινωσίας.

Ἀφοῦ λοιπὸν ὅλοι ἐκοινώνησαν, ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἔδωσε διάφορες συμβουλές, ξεχωριστὰ δὲ τοὺς ἐσύστησε νὰ ἔχουν ἀγάπη μεταξύ τους.

Ἡ σύλληψη τοῦ Ἰησοῦ στὴ Γεσθημανῆ.

Ὁ Ἰησοῦς σηκώθηκε ἀπὸ τὸ τραπέζι καὶ ἐποχόταν μὲ τοὺς μαθητὲς του πρὸς τὸ Βουνὸ τῶν Ἐλαιῶν. Στὸ δρόμο εἶπε στοὺς φίλους του πὼς ἐκεῖνη τῆ νύχτα θὰ δοκιμασθῆ ἢ πιστῆ τους. Τότε ὁ Πέτρος τὸν ἐβεβαίωσε πὼς ἢ δική του ἢ πίστη θὰ μείνῃ σταθερή, καὶ ἂν ὅλοι οἱ ἄλλοι τὸν ἀρνηθοῦν. Ὁ Ἰησοῦς ὁμοῦ ἀποκρίθηκε : «Πέτρος, πρὶν φωνάξῃ ὁ πετεινός, θὰ μὲ ἀρνηθῆς τρεῖς φορές». Στὸ μεταξὺ ἔφτιασαν στὴ ρίζα τοῦ Βουνοῦ τῶν Ἐλαιῶν, ὅπου ἦταν ἕνας ἀγρὸς πού εἶχε κι' ἓνα κῆπο. Ἔξω ἀπὸ τὸν κῆπο, ἄφησε ὁ Χριστὸς τοὺς ἄλλους, αὐτὸς δὲ μῆκε μέσα μὲ τὸν Πέτρο, τὸν Ἰάκωβο καὶ Ἰωάννη. Ἐκεῖ εἶπε σ' αὐτούς : «Ἡ ψυχὴ μου εἶνε πάρα πολὺ λυπημένη μείνετε μαζί μου». Σὲ λίγο τοὺς ἄφησε, προχώρησε πρὸς τὸ βάθος τοῦ κήπου, καὶ γονατίζοντας ἄρχισε νὰ προσεύχεται πρὸς τὸν Θεόν : «Πατέρα μου, εἶπε, ἂν εἶναι δυνατόν, ἄς ἀποφύγω τὸ μαρτύριον καὶ τὸ θάνατον, ἀλλὰ ἄς μὴ γίνῃ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ θέλημά σου». Ἄμα εἶπε αὐτὰ γύρισε πάλι στοὺς μαθητὲς του, πού τοὺς ἤρθε νὰ κοινοῦνται. Τοὺς ξύπνησε ἀμέσως καὶ τοὺς ἐμάλωσε, γιὰτὶ δὲν

ήταν άγρευτοι. Ὑστερα πῆγε πάλι στο ἴδιο μέρος και εἶπε τὴν ἴδια προσευχή. Στὴν ἐπιστροφή του ἦγε πάλιν τοὺς μαθητὲς του κοιμισμένους. Τέλος γιὰ τρίτη φορὰ γύρισε στὸν τόπο τῆς προσευχῆς του, ἐκεῖ δὲ ἀπὸ τὴν πολλὴ ἀγωνία ἔτρεχε ὁ ἰδρωτας ἀπὸ τὸ μέτωπό του σὰν χοντρές σταλαγματιές ἀπὸ αἷμα. Ὅταν τέλος ἦρθε στοὺς μαθητὲς του, τοὺς ξύπνησε λέγοντας : « Ἄφου θέλετε νὰ κοιμᾶστε, κοιμᾶστε. Νά, ὁμως ἔφτασε ὁ προδότης μου ».

Ἐνῶ λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς προχωροῦσε μὲ τοὺς τρεῖς ἀπο-

Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα.

στόλους πρὸς τὴν ἔξοδο τοῦ κήπου, φάνηκε ὁ Ἰούδας μὲ τοὺς στρατιῶτες και μὲ τοὺς ὑπηρέτες τῶν ἀρχιερέων, ποὺ κρατοῦσαν φανάρια, ξύλα και μαχαίρια. Τότε ὁ Ἰησοῦς τοὺς ρώτησε : « Ποιὸν ζητᾶτε »; ἐκεῖνοι ἀπάντησαν : « τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζωραῖο ». Ὁ Ἰησοῦς εἶπε : « Ἐγὼ εἶμαι ». Ἐκείνη τὴ στιγμή ἦρθε κοντὰ στὸν Ἰησοῦ ὁ Ἰούδας, τὸν φίλησε και τοῦ εἶπε : « Χαῖρε, Διδύσκαλε ». Τότε οἱ ὑπηρέτες κατάλαβαν ἀπὸ τὸ φίλημα, ποῖος ἦταν ὁ Ἰησοῦς, τὸν πλησίασαν και τὸν ἔπιασαν. Μερικοὶ μαθητὲς θέλησαν ν' ἀντισταθοῦν, ὁ Πέτρος μάλιστα μὲ τὸ μαχαίρι του ἔκοψε τὸ αὐτὶ ἑνὸς ὑπηρέτη, ἀλλὰ ὁ Ἰησοῦς, ἅμα τὸ εἶδε εἶπε στὸν Πέτρο νὰ βάλῃ τὸ μαχαίρι στὴ θήκη του, αὐτὸς δὲ ἀμέσως γιάτρεψε τὸ αὐτὶ τοῦ ὑπηρέτη.

Ὁ Ἰησοῦς μπροστὰ στὸν Ἄννα. Ἡ ἄρνηση τοῦ Πέτρου.

Τότε οἱ στρατιῶτες ἀφοῦ ἔδεσαν τὸν Ἰησοῦ, τὸν ἔφεραν στὸ σπίτι τοῦ ἀρχιερέα Ἄννα, ποῦ ἦταν πεθερός τοῦ Καϊάφα. Ὁ Ἄννας ρώτησε τὸν Ἰησοῦ γιὰ τὴ διδασκαλία του καὶ γιὰ τοὺς μαθητὲς του. Στὸ μεταξὺ οἱ μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ εἶχαν φύγει, μόνο δὲ ὁ Πέτρος κι' ὁ Ἰωάννης ἀκολουθοῦσαν ἀπὸ μακριά. Τέλος ὁ Ἰωάννης μπῆκε μέσα στὸ σπίτι τοῦ ἀρχιερέα γιατί ἦταν γνώριμός του, ἐνῶ ὁ Πέτρος στεκόταν ἔξω καὶ περίμενε. Ὅσοις δὲ ἄκουσαν ἀπὸ τὴν παράκληση τοῦ Ἰωάννη ἢ θυρωρὸς ἄφησε τὸν Πέτρο νὰ μῆ κι' αὐτὸς μέσα. Ἀμα μπῆκε, τὸν ρώτησε ἐκεῖνη μήπως ἦταν ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Πέτρος ὅμως τὸ ἀρνήθηκε. Ὅταν ἀργότερα ὠδηγοῦσαν τὸ Χριστὸ ἀπὸ τὸν Ἄννα στὸν Καϊάφα, ὁ Πέτρος βρισκόταν ἀκόμα στὴν αὐλὴ τοῦ Ἀρχιερέα μαζί μὲ τοὺς ὑπηρέτες τριγύρω ἀπὸ τὴ φωτιὰ ποῦ εἶχαν ἀνάψει ἐκεῖνο τὸ βράδυ, γιατί ἔκανε κρύο. Ἐαφνικὰ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ρώτησε πάλι, μήπως ἦταν ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Πέτρος καὶ τώρα ἀρνήθηκε. Σὲ λίγο ἄλλος ὑπηρέτης, ἕνας συγγενὴς τοῦ Μάλχου, ἐπέμενε πὼς ὁ Πέτρος ἦταν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, γιατί ἐκεῖνο τὸ βράδυ τὸν εἶδε στὸν κῆλο μαζί του. Ἐκεῖνος ὅμως ὠκοιζόταν πὼς δὲ γνωρίζει καθόλου τὸν ἀνθρωπο αὐτόν, κι' ἔτσι τὸν ἀρνήθηκε γιὰ τρίτη φορὰ. Καὶ ἀμέσως ὁ πειτεινὸς ἐλάλησε. Ἀμα τὸν ἔκουσε ὁ Πέτρος θυμήθηκε τὰ λόγια τοῦ Ἰησοῦ, καὶ βγήκε ἔξω στὸ δρόμο κι' ἔκλαψε πολὺ.

Ἁ ● Ἰησοῦς μπροστὰ στὸν Καϊάφα. Τὸ τέλος τοῦ Ἰουδα.

Ὁ Ἄννας ἔστειλε τὸν Ἰησοῦ δεμένο στὸν Ἀρχιερέα Καϊάφα, ὅπου ἦταν μαζεμένοι ὅλοι οἱ μεγάλοι καὶ σπουδαῖοι ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ποῦ ἔκαναν τὸ πῶς μεγάλο δικαστήριον. Ἐκεῖ παρουσιάστηκαν δυὸ ψευδομάρτυρες καὶ εἶπαν πὼς ἄκουσαν κάποτε νὰ λέη ὁ Ἰησοῦς πὼς οὗτος μποροῦσε νὰ γκρεμίσῃ τὸ ναὸ τοῦ Θεοῦ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ σὲ] τρεῖς μέρες πάλι νὰ τὸν γτίσῃ.

Ὅταν ὅμως ὁ Χριστὸς μίλησε γιὰ τὸ ναὸ, ἐννοοῦσε τὸ θάνατο καὶ τὴν ἀνάστασίν του. Ὁ Καϊάφας τότε ρώτησε τὸν

Ἰησοῦ : « τί ἔχεις νὰ πῆς σ' αὐτὴ τὴν κατηγορία; » Ἐκεῖνος ὁμως δὲν ἔδωσε καμμιά ἀπάντηση. Πάλιν ὁ Ἀρχιερέας τὸν ρώτησε : « Σὲ δοκίμω στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ νὰ μᾶς πῆς ἂν ἐσὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ γιὸς τοῦ Θεοῦ; » Τότε ὁ Ἰησοῦς μίλησε : « Ναὶ ἐγὼ εἶμαι ». Ὁ Καϊάφας τότε, ἅμα ἄκουσε τὰ λόγια αὐτά, ἔξεσχισε τὰ ροῦχα του κι' εἶπε : » Βλασιήμησε ! Δὲν ἔχομε πιὰ ἀνάγκη ἀπὸ ἄλλους μάρτυρες. Τί λέτε καὶ σεῖς; » Ὅλοι δὲ ἦταν σύμφωνοι. πῶς ὁ Ἰησοῦς ἔπρεπε νὰ θανατωθῆ. Ἀμέσως ἄρχισαν ὅλοι νὰ φτύνουν τὸ Χριστὸ στὸ πρόσωπο, νὰ τὸν χτυποῦν καὶ νὰ τὸν περιπαίζουσαν λέγοντας . « Προφήμεισε, Χριστέ, ποῖός σὲ χτύπησε ». Ὅλα ὅμως αὐτὰ τὰ ὑλόφευγε ὁ Ἰησοῦς μὲ μεγάλη ὑπομονή, χωρὶς κανένα παράπονο.

Ὁ Ἰούδας, ἅμα εἶδε πῶς ὁ Ἰησοῦς κατοδικάστηκε σὲ θάνατο, μετανόησε γιὰ τὴν κακὴ του πράξη, ἔφερε πίσω τὰ χρήματα στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὕστερα πῆγε καὶ κρεμάστηκε μόνος του.

Ὁ Ἰησοῦς στὸν Πιλάτο.

Κατὰ τὰ ἡμερώματα τῆς Παρασκευῆς οἱ Ἰουδαῖοι ἔφεραν τὸν Ἰησοῦ ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Καϊάφα στὸν Πιλάτο, τὸ ρωμαῖο ἡγεμόνα. Αὐτὸς ἔπρεπε νὰ ἐπικινῶσῃ τὴν ἀπόφαση τῶν Ἰουδαίων γιὰ νὰ θανατωθῆ ὁ Χριστὸς. Τὸν κατηγοροῦσαν ὅτι παρακινοῦσε τὸ λαὸ σὲ ἐπανάσταση λέγοντας πῶς αὐτὸς ἦταν βασιλιάς. Τότε ὁ Πιλάτος φώναξε τὸν Ἰησοῦ μέσα στὸ σπίτι του κι' ἐκεῖ τὸν ρώτησε : « Σὺ εἶσαι ὁ βασιλιάς τῶν Ἰουδαίων; » Ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε : « Ναί, εἶμαι βασιλιάς ἀλλ' ὄχι τέτοιος, ὅπως οἱ βασιλιάδες τοῦ κόσμου αὐτοῦ. Ἐγὼ ἦρθα στὸν κόσμον γιὰ νὰ διδάξω τὴν ἀλήθεια ». Τὰ λόγια αὐτὰ ἔκαναν μεγάλη ἐντύπωση στὸν Πιλάτο. Ἀμέσως βγήκε στὸ λαὸ καὶ εἶπε πῶς δὲν μποροῦσε νὰ καταδικάσῃ τὸν Ἰησοῦ σὲ θάνατο γιατί ἦταν ἀθῶος. Ὁ λαὸς ὁμως φώναζε : « Σταύρωσέ τον, σταύρωσέ τον ». Τότε ὁ Πιλάτος γιὰ νὰ τὸν σώσῃ σκέφτηκε νὰ κάνῃ κάτι ἄλλο. Ὑπῆρχε μιὰ συνήθεια, ὁ ρωμαῖος ἡγεμόνας, νὰ δίνει χάρη στὴ γιορτῆ τοῦ Πάσχα, σ' ἓνα ἔθραϊο κατάδικο, ἀφοῦ πρῶτα ρωτοῦσε τὸ λαὸ. Σὲ κείνη τὴν ἐποχὴ εἶχαν φυλακισμένο ἓνα τρομερὸ κακοῦργο, τὸ Βαραβᾶ. Ὁ Πιλάτος νομίζοντας πῶς ἅμα πῆ στὸ λαὸ νὰ διαλέξῃ μεταξὺ τοῦ Βαραβᾶ καὶ τοῦ Ἰησοῦ, θὰ προτιμήσῃ τὸν Ἰησοῦ : ρώτησε « Σὲ ποῖον ἀπὸ τοὺς δυὸ θέλετε νὰ

δώσω χάρις, στὸν Ἰησοῦ ἢ στὸ Βαραβά!» Ὅλοι φώναξαν: «στὸ Βαραβά!». «Τὸν δὲ Ἰησοῦ, τί νὰ τὸν κάμω;» ρώτησε πάλι. Ἐκεῖνοι ἐφώνησαν καὶ ἔλεγον: «Νὰ τὸν σταυρώσης». Τότε ὁ Πιλάτος παράδωσε τὸν Ἰησοῦ στοὺς στρατιῶτες. Αὐτοί, ἀφοῦ τὸν γύμνωσαν, πρῶτα τὸν μαστίγωσαν, ὕστερα τοῦ φόρεσαν

Ὁ Ἰησοῦς μπροστὰ στὸν Πιλάτο.

ἓνα κόκκινο φόρεμα, στὸ κεφάλι τοῦ ἔβαλαν ἓνα στεφάνι ἀπὸ ἀγκάθια, καὶ τοῦ ἔδωσαν νὰ κρατῆ στὰ χέρια του ἓνα καλάμι. Ἔτσι λοιπὸν τὸν παρουσίασε ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦ μπροστὰ στὸ λαὸ γιὰ νὰ τὸν λυπηθοῦν. Αὐτοὶ ὁμῶς ἅμα τὸν εἶδαν φώναξαν μὲ πῆδ μεγάλη μανία: «Σταύρωσέ τον, σταύρωσέ τον». Ὁ Πιλάτος ρωτᾷ: «Τὸ βισιλιά σου νὰ σταυρώσω;» ἐκεῖνοι ἀποκρίθησαν: «Ἐμεῖς ἓνα βισιλιά ἔχομε, τὸν Καίσαρα τῆς Ρώμης. Ἄν ἀπολύσης τοῦτον ἐδῶ, δὲν εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρα».

Ὁ Πιλάτος μ' αὐτὰ τὰ λόγια, ποῦ ἄκουσε, φοβήθηκε, γι' αὐτὸ ἔβγαλε τὴν ἀπόφασή του καὶ παράδωσε τὸν Ἰησοῦ στοὺς ἑβραίους νὰ τὸν σταυρώσουν.

Ἡ σταύρωση καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ.

Οἱ στρατιῶτες τοῦ Πιλάτου, ἀφοῦ ἐφόρτωσαν τὸ σταυρὸ

στοὺς ὄμιλους τοῦ Ἰησοῦ. τὸν ὠδηγοῦσαν σ' ἓνα βουναλάκι ἔξω ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, τὸ Γολγοθᾶ, οἷον σταύρωσαν τοὺς κακούργους. Στὸ δρόμο ὅμως ἐλειδῆ ὁ Χριστὸς δὲν μποροῦσε πιά ἀπὸ τὴν κούραση νὰ προχωρήσῃ, φέβησαν τὸν σταυρὸν σὲ κάποιον Σίμωνα κα' ἔτσι ἔφτασαν στὸ Γολγοθᾶ. Ἐκεῖ λοιπὸν κάρφωσαν τὸν Ἰησοῦ ἐπάνω στὸ σταυρὸ, καὶ στὴν κορυφῆ τοῦ σταυροῦ ἔγραψαν: «Ἰησοῦς Ναζωραῖος, Βασιλεὺς

Ἡ Σταύρωση τοῦ Ἰησοῦ

τῶν Ἰουδαίων». Στὰ δεξιὰ ὅμως καὶ στὰ ἀριστερά του σταύρωσαν δυὸ ληστές· σὲ λίγο δὲ οἱ στρατιῶτες μοίρασαν τὰ ροῦχα τοῦ Χριστοῦ μεταξύ τους. Τότε πολλοὶ ἐρχόνταν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα τὸν ἔβριζαν καὶ τὸν ἐπερίπαιζαν. Αὐτὸς ὅμως παρακαλοῦσε τὸν Πατέρα του νὰ τοὺς συγχωρήσῃ γιατί δὲν

ἤξεραν τί ἔκαναν. Ἀπὸ τοὺς δυὸ κακούργους ὁ ἕνας ἐπερί-
πιψε τὸν Ἰησοῦ λέγοντας: «Ἄν εἶσαι, ἀλήθεια, ὁ Χριστός,
σῶσε τὸν ἑαυτό σου κι' ἐμᾶς». Ὁ ἄλλος δὲ ὡς ἀφου μάλωσε
τὸ σύντροφό του, γύρισε καὶ εἶπε μὲ πίστι στὸ Χριστό: «Θυ-
μήσου με, Κύριε, ὅταν θάρθῃς στὴ βασιλεία σου». Ὁ Ἰησοῦς
ἀμέσως τοῦ ἀπάντησε: «Ἀλήθεια σοῦ λέγω, σήμερα θὰ εἶσαι
μαζί μου στὸν παράδεισο».

Κοντὰ στὸ σταυρὸ ἤρθε καὶ ἡ θλιμμένη του μητέρα μαζί
μὲ τὸ μαθητὴ Ἰωάννη. Ἔμα ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶδε εἶπε στὴ
μητέρα του: «αὐτὸς εἶναι εἶναι ὁ γιός σου» καὶ στὸν Ἰωάννη:
«αὐτὴ εἶναι ἡ μητέρα σου». Ἀπ' ἐκεῖνη τὴν ὥρα πῆρε ὁ
Ἰωάννης τὴν Παναγία στὸ σπῖτι του καὶ τὴν εἶχε γιὰ μη-
τέρα του. Ἀπὸ τὸ μεσημέρι τῆς Παρασκευῆς ἕως τὶς τρεῖς τὸ
ἀπόγευμα γίνηκε σκοτάδι σ' ὅλη τὴ γῆ. Στὶς τρεῖς φώναξε ὁ
Ἰησοῦς δυνατὰ. «Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί μ' ἐγκατέλειψες»;
Καὶ ἀμέσως εἶπε: «Διψῶ». Τότε ἕνας στρατιώτης μ' ἕνα
σφουγγάρι βρεγμένο σὲ ξύδι τοῦ ἔβρεξε τὰ χεῖλια του. Ἀφου
ὁ Ἰησοῦς δοκίμασε, εἶπε: «Τετέλεσται» (δηλαδή, ὅλα τέλειω-
σαν). Πατέρα μου, στὰ χέρια σου παραδίδω τὴν ψυχὴ μου».
Ἐγειρε τὸ κεφάλι του καὶ πέθανε. Μόλις πέθανε ὁ Ἰησοῦς
ἔγινε μεγάλος σεισμός, πολλὰ μνῆματα ἄνοιξαν, πολλοὶ πεθα-
μένοι ἀναστήθηκαν. Ὁ ρωμαῖος ἀξιωματικὸς φοβήθηκε καὶ
εἶπε. «Ἀληθινά, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦταν γιὸς τοῦ Θεοῦ».

Ἡ ταφή τοῦ Ἰησοῦ.

Τὸ βράδυ τῆς Παρασκευῆς ἤρθε στὸν Πιλάτο κάποιος
σπουδαῖος καὶ πλούσιος ἄνθρωπος ὁ Ἰωσήφ, (ἡ πατρίδα
του ἦταν ἡ πόλη Ἀριμάθεια) ἕνας κρυφὸς μαθητῆς τοῦ
Ἰησοῦ, καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ἄδεια νὰ
πάρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ γιὰ νὰ τὸ θάψῃ. Ὁ Πιλάτος ἔδωκε
τὴν ἄδεια. Τότε ὁ Ἰωσήφ μαζί μὲ τὸν Νικόδημο, ἄλλο κρυφὸ
μαθητὴ τοῦ Χριστοῦ, ἤρθαν στὸ σταυρό, κατέβασαν τὸ ἅγιο
σῶμα, τὸ ἄλειψαν μὲ πολὺτιμα μυρωδικά, καὶ ἀφου τὸ τύλι-
ξαν μὲ ἕνα καθαρὸ σεντόνι, τὸ ἔβαλαν σ' ἕνα καινούργιο
μνῆμα. Ὑστερα ἐπάνω στὸ ἄνοιγμα τοῦ τάφου κύλισαν μιὰ
μεγάλῃ πέτρα κι' ἔτσι ἔκλεισαν τὸν τάφο. Τὴν ἄλλη μέρα οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ζήτησαν ἀπὸ τὸν Πιλάτο νὰ σφρα-
γίσῃ τὸν τάφο γιὰ νὰ μὴ κλέψουν οἱ μαθητῆς τὸ σῶμα τοῦ
Ἰησοῦ. Μὲ τὴν ἄδεια λοιπὸν τοῦ ἡγεμόνα σφράγισαν τὸν

τάφο, ἄφησαν δὲ ἀκόμη ἐκεῖ καὶ μερικοὺς στρατιῶτες γιὰ φρουρά.

Ἡ ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τὴν Κυριακὴ πολὺ πρῶτῃ ἦρθαν στὸ τάφο τοῦ Ἰησοῦ ἡ Μαρία ἡ Μαδαλινὴ, ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου, ἡ Σαλώμη καὶ ἄλλες μὲ ἀρώματα γιὰ νὰ ἀλείψουν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὅταν ἀκόμα ἦταν στὸ δρόμο, ἐπειδὴ τὴν προηγουμένη ἡμέρα εἶχαν δῆ τὴ μεγάλη πέτρα τοῦ τάφου, ἔλεγε ἡ μιὰ στὴν ἄλλη. «Ποιὸς θὰ μᾶς ἀποκλίση τὴν πέτρα ἀπὸ τὸν τάφο»; Ὅταν ὁμως ἦρθαν κοντὰ στὸ μνήμα, εἶδαν πῶς ἡ πέτρα εἶχε κυλιστῆ καὶ ὁ τάφος ἦταν ἀνοιχτός. Τότε ἀφοῦ πλησίασαν περισσότερο καὶ μῆκαν μέσα στὸ μνήμα, εἶδαν στὸ δεξιὸ του μέρος ἕναν ἄγγελο μὲ ἄσπρο φόρεμα. Αὐτὸ τις ἔκανε νὰ φοβηθοῦν πολὺ. Ὁ ἄγγελος ὁμως γιὰ νὰ τις δώσῃ θάρρος εἶπε. «Μὴ φοβάστε! Σεῖς ζητᾶτε τὸ σταυρωμένο Ἰησοῦ, δὲν εἶναι ὁμως ἐδῶ. Ἀναστήθηκε. Νὰ ὁ τάφος ποὺ τὸν εἶχαν βάλει. Πηγαίνετε γρήγορα νὰ πῆτε στοὺς μαθητὲς του πῶς ἀναστήθηκε ἀπὸ τοὺς νεκρούς». Οἱ γυναῖκες χαρούμενες ἔφυγαν ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἔτρεχαν γιὰ νὰ φέρουν τὰ καλὰ νέα στοὺς μαθητὲς. Στὸ δρόμο ὁμως παρουσιάστηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τις εἶπε. «Χαίρετε!» Ἐκεῖνες γονάτισαν μπροστὰ του καὶ τὸν προσκύνησαν. Ὁ Ἰησοῦς ὁμως τις ἔδωκε τὴν παραγγελία νὰ πᾶνε καὶ νὰ ποῦνε στοὺς μαθητὲς του γιὰ τὴν ἀνάστασή του. Τότε οἱ γυναῖκες πρόθυμα καὶ γρήγορα εἰδοποίησαν τοὺς ἀποστόλους πῶς ὁ Χριστὸς εἶχε ἀναστῆθῃ.

Τὸ βράδυ τῆς ἴδιας ἡμέρας, ἐνῶ οἱ πόρτες τοῦ σπιτιοῦ, ὅπου ἔμεναν οἱ μαθητὲς ἦταν κλεισμένες, παρουσιάστηκε ὁ Χριστὸς σ' αὐτούς. Ἐνας μόνον ἔλειπε τότε ὁ Θωμᾶς, καὶ γι' αὐτὸ τοῦ ἔλεγαν ἀργότερα μὲ χαρὰ οἱ μαθητὲς, (ἀφοῦ εἶχε φύγει πιά ὁ Χριστὸς) πῶς εἶχαν δῆ τὸν Κύριο. Ὁ Θωμᾶς ὁμως τοὺς εἶπε πῶς ἂν δὲν τὸν ἰδῆ ὁ ἴδιος μὲ τὰ μάτια του καὶ ἂν δὲν βάλῃ τὰ χέρια του στὶς πληγές του, δὲ θὰ πιστέψῃ.

Σὲ ὀχτὼ μέρες ἦρθε ὁ Ἰησοῦς στοὺς μαθητὲς του καὶ ἔτσι ὁ Θωμᾶς, ποὺ ἦταν παρών, τὸν εἶδε καὶ πίστεψε. Ἄλλ' ὁ Χριστὸς τοῦ εἶπε. «Ἐπειδὴ μὲ εἶδες μὲ τὰ μάτια σου, γι' αὐτὸ πίστεψες; Εὐτυχισμένοι εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ μὲ πιστεύουν χωρὶς νὰ μὲ ἴδουν».

Τὴν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ γιορτάζουμε τὴν Κυριακὴ τοῦ Πάσχα, καὶ τότε ψέλνομε αὐτὸ τὸ τροπάρι :

«Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θάνατον θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν χαριστὸς ἵμενος».

Δηλαδή: «Ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε ἀπὸ τοὺς νεκρούς, ἀφοῦ ἐλάτησε μὲ τὸ θάνατό του τὸ θάνατο, καὶ ἀφοῦ ἐχαρίσθη τὴ ζωὴ στοὺς νεκρούς, πού ἦταν στὰ μνήματα».

Αὐτὸ τὸ τροπᾶρι ψέλνεται 40 ἡμέρες, ἀπὸ τὴν Ἀνάστασι αὖς τὴν Ἀνάληψη.

Η ΑΝΑΛΗΨΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ὑστερα ἀπὸ τὴν Ἀνάστασι ὁ Ἰησοῦς παρουσιαζόταν στοὺς μαθητὲς του σαράντα μέρες καὶ τοὺς ἔδινε πολλὰ καὶ διάφορες συμβουλές.

Τὴν τελευταία ἡμέρα τοὺς ᾠδήγησε ὡς τὸ βουνὸ τῶν Ἐλαιῶν, ὅπου τοὺς ἔδωσε τὶς τελευταῖες του παραγγελίαι. Τοὺς παρήγγειλε νὰ μὴ φύγουν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα γιὰτὶ ἐκεῖ θαρθῆ σ' αὐτοὺς τὸ ἅγιον Πνεῦμα, πὺ θὰ τοὺς δώσῃ μεγάλη δύναμι καὶ θὰ τοὺς φωτίσῃ. Ὅταν δὲ ἀργότερα θὰ πᾶνε σὲ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους τοὺς εἶπε νὰ διδάξουν τὴν ἀληθινὴν Χριστιανικὴν Θεοσκείαν καὶ νὰ βαπτίζουν, ὅσους πιστεύουν, στὸ «ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος». Αὐτὰ εἶπε, σήκωσε τὰ χέρια του καὶ τοὺς εὐλόγησε καὶ ὕστερα ἕνα σύνεφο τὸν πῆρε καὶ τὸν ἔφερε στὸν Οὐρανόν. Ὑστερα οἱ μαθητὲς γύρισαν στὰ Ἱεροσόλυμα ὅπου περιμέναν τὸ ἅγιον Πνεῦμα.

Ἡ ἐκκλησία μας γιορτάζει τὴν Ἀνάληψη 40 ἡμέρες μετὰ ἀπὸ τὸ Πάσχα.

Τότε ψέλνομε τὸ τροπᾶριον.

«Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, χαροποιήσας τοὺς μαθητὰς τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, βεβαιωθέντων αὐτῶν διὰ τῆς εὐλογίας, ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου».

Δηλαδή: «Ἀναλήφθῃκες μὲ δόξα, Χριστὲ ὁ Θεὸς μας, ἀφοῦ ἔκανες νὰ χαροῦν οἱ μαθητὲς, γιὰτὶ τοὺς ὑποσχέθῃκες νὰ τοὺς στείλῃς τὸ ἅγιον Πνεῦμα, καὶ βεβαιώθῃκαν μὲ τὴν εὐλογία σου, πὺς σὺ εἶσαι ὁ γιὸς τοῦ Θεοῦ, πὺ ἔσωσες τὸν κόσμον».

ΤΕΛΟΣ

ΚΩΝΣΤ. ΚΑΖΑΝΤΖΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ

Κ
Α
Ι
Ν
Η
Σ

Δ
Ι
Δ
Θ
Η
Κ
Η
Σ

Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΩ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ Π. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΠΕΤΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α. Ε.
ΑΘΗΝΑΙ — ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 9 & ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ

ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ

ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ

ΥΠΟΥΡΧΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΚΡΙΝΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

$$\frac{100 \cdot 12 \cdot 50}{50 \cdot 21} = \frac{12000}{1050} = \frac{400}{35} = \frac{80}{7}$$

$$\frac{72}{5} = 14 \frac{2}{5}$$

B. Αμοιβή

B

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΠΕΤΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α.Ε.
ΑΘΗΝΑΙ—ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 9 ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

- Παλαιά Διαθήκη, Δ. Κουϊμουτσπούλου.
Παλαιά Διαθήκη, Κ. Καζαντζή, επιμέλεια Π. Παπαδοπούλου.
Καινή Διαθήκη, Κ. Καζαντζή, επιμέλεια Π. Παπαδοπούλου.
Καινή Διαθήκη, Α. Πρίντζη—Μ. Φλέσσα.
Κατήχησις, Δ. Κουϊμουτσπούλου.
Κατήχησις—Λειτουργική, Κ. Καζαντζή.
Κατήχησις, Π. Παπαδοπούλου—Ν. Δημητροκάλη.
Λειτουργική, Π. Παπαδοπούλου—Ν. Δημητροκάλη.
Λειτουργική, Δ. Κουϊμουτσπούλου.
'Εκκλησιαστική 'Ιστορία, Δ. Κουϊμουτσπούλου εγκεκριμένη.
Εὐαγγέλια, (κείμενον καὶ ἑρμηνεία) Δ. Κουϊμουτσπούλου.
'Αρχαία 'Ελληνική 'Ιστορία, Γ' τάξεως Μ. Λιουδάκη—Σ. 'Αλοΐζου.
'Αρχαία 'Ελληνική 'Ιστορία, Δ' τάξεως Μ. Λιουδάκη—Σ. 'Αλοΐζου.
'Ηρωϊκοὶ Χρόνοι 'Αρχαίας 'Ελλάδος, Ι. Μαγκριώτου, ἐπιμ. Π. Παπαδοπούλου.
'Ιστορία 'Αρχαίας 'Ελλάδος, Δ' Ι. Μαγκριώτου, ἐπιμ. Π. Παπαδοπούλου.
'Η Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία, Ε' τάξεως 'Αδ. 'Αδαμαντίου ἔγκριμένη.
'Η Τουρκοκρατία καὶ 'Ελλην. 'Επανάστασις, τὰς 'Αδ. 'Αδαμαντίου ἔγκριμ.
Γραμματικὴ, Τεσσάρων διδασκάλων Γ' καὶ Δ' τάξεως.
Γραμματικὴ, Τεσσάρων διδασκάλων Ε' καὶ Σ' τάξεως.
Γραμματικὴ Καθαρευούσης, Δ', Ε' καὶ Σ' τάξεως, Χ. Κακουλάκη.
Γραμματικὴ Καθαρευούσης, Δ', Ε' καὶ Σ' τάξεως, Π. Παπαδοπούλου.
Φυτολογία, Χ. Κακουλάκη, Γ'—Δ' τάξεως.
Φυτολογία, Ν. Βάγια, επιμέλεια Π. Παπαδοπούλου Γ'—Δ' τάξεως.
Φυτολογία, Σ. 'Αλοΐζου—Μ. Λιουδάκη, Ε'—Σ' τάξεως.
Φυτολογία, Σ. 'Ασημάκη, επιμέλεια Π. Παπαδοπούλου Ε'—Σ' τάξεως.
Ζωολογία, Ε. Χατζηγιάννη—Σ. 'Αλοΐζου Γ'—Δ' τάξεως.
Ζωολογία, Σ. 'Αλοΐζου—Μ. Λιουδάκη, Ε'—Σ' τάξεως.
Ζωολογία, Ν. Βάγια, επιμέλεια Π. Παπαδοπούλου Γ'—Δ' τάξεως.
Ζωολογία, Ε. Βάγια, επιμέλεια Π. Παπαδοπούλου Ε'—Σ' τάξεως.
Φυσικὴ Πειραματικὴ, Ε' τάξεως, Ε. Χατζηγιάννη—Σ. 'Αλοΐζου.
Φυσικὴ Πειραματικὴ, Σ' τάξεως, Ε. Χατζηγιάννη—Σ. 'Αλοΐζου.
Φυσικὴ Πειραματικὴ, Ι. Μαγκριώτου επιμέλεια Π. Παπαδοπούλου Ε' Σ' τάξ.
Χημεία, Σ. 'Ασημάκη, Ε' καὶ Σ' τάξεως, επιμέλεια Π. Παπαδοπούλου.
Χημεία, Χατζηγιάννη—'Αλοΐζου Ε' τάξεως.
Χημεία, Χατζηγιάννη—'Αλοΐζου Σ' τάξεως.
Γεωλογία καὶ Ορυκτολογία, Ε' καὶ Σ' τάξεως, Χατζηγιάννη—'Αλοΐζου.
Ορυκτολογία, Σ. 'Ασημάκη, επιμέλεια Π. Παπαδοπούλου.
Προβλήματα 'Αριθμητικῆς, Γ' τάξεως, 'Αλοΐζου—Λιουδάκη.
Προβλήματα 'Αριθμητικῆς, Δ' τάξεως, 'Αλοΐζου—Λιουδάκη.
Προβλήματα 'Αριθμητικῆς, Γ'—Δ' τάξεως 'Αλοΐζου—Λιουδάκη.
Προβλήματα 'Αριθμητικῆς, Ε' τάξεως, 'Αλοΐζου—Λιουδάκη, ἔγκριμένα.
Προβλήματα 'Αριθμητικῆς, Σ' τάξεως, 'Αλοΐζου—Λιουδάκη, ἔγκριμένα.
Προβλήματα 'Αριθμητικῆς Ε'—Σ' τάξεως Π. Ζητρίδου Π. Δαμπολιά, ἔγκριμ.
Μεθοδικὴ 'Αριθμητικὴ, Β' τάξεως Χ. Σκαλισιάνου—Π. Παπαδοπούλου.
Μεθοδικὴ 'Αριθμητικὴ, Γ' τάξεως.
Μεθοδικὴ 'Αριθμητικὴ, Δ' τάξεως.
Τετραδία Γεωμετρίας, Χρ. Σουλιάτου—Π. Παπαδοπούλου (2 τετραδία)
Γεωμετρία, Ε' καὶ Σ' τάξεως, Π. Παπαδοπούλου
Γεωμετρία, Ν. Βάγια, Ε' καὶ Σ' τάξεως.
Γεωγραφία, Ι. Σαρρή, Γ' καὶ Δ' τάξεως.
Γεωγραφία, Ι. Σαρρή, Ε' καὶ Σ' τάξεως.
Πρώτα Μεθόδια Γεωγραφίας (Πατριδογραφία), Γ', Σ. 'Αλοΐζου—Πρίντζη
Νέα Γεωγραφία 'Ελλάδος, Χατζηγιάννη—'Αλοΐζου Γ'—Δ' τάξεως.
Νέα Γεωγραφία 'Ηπειρών, Χατζηγιάννη—'Αλοΐζου, Ε' τάξεως.
Νέα Γεωγραφία Εὐρώπης, Χατζηγιάννη—'Αλοΐζου, Σ' τάξεως.
Γεωγραφικὸς Ἄτλας, Παν. Χριστοπούλου, ἔγκριμένος.
Γεωγραφικὸς Ἄτλας, 'Αλ. Φαλιτάς, ἔγκριμένος.
Γεωγραφικὸς Ἄτλας, Ι. Σαρρή, ἔγκριμένος.
'Η Πρώτη Γραφὴ ἀπὸ τὸ Ἄλφαβητῆριο, ὑπὸ Δ. Παπαϊωάννου (3 τετραδία)
Τετραδία Καλλιγραφίας Ὄρθης Γραφῆς, 'Α. 'Αλεξανδρίδης (6 τετραδία).
Τετραδία Καλλιγραφίας Προγράμματος, 'Αλ. Φαλιτάς (8 τετραδία).
Τετραδία Ἐχνογραφίας, Α. 'Αλεξανδρίδης (6 τετραδία).
Τετραδία Χαρτογραφίας, Γ', Δ', Ε', Σ' τάξεως, 'Αλ. Φαλιτάς (11 τετραδία).
Τετραδία Γεωγραφίας, Χ. Σουλιάτου—Π. Παπαδοπούλου Δ', Ε', Σ' τάξ. (3 τετρ.)
Τετραδία Πατριδογραφίας, Χ. Σουλιάτου—Π. Παπαδοπούλου (3 τετράδια).
Πίνακες Χειροτεχνίας, 'Αλ. Φαλιτάς, Α' σειρά (15 πίνακες).